

Земляки з усього світу з'їхалися до Києва, щоб узяти участь у третьому Всесвітньому форумі українців
(Матеріал читайте на 2-й стор.).

ЦЬОГО
ДНЯ

- 1810 р. У Києві, на місці, де, за літописом, були вбиті князі Аскольд і Дір, споруджено церкву-ротонду.
- 1905 р. У Полтаві народився майбутній вчений у галузі фізичної хімії та матеріалознавства, академік Іван Францевич.
- 1911 р. Народився відомий художник Леонід Чичкан.
- 1919 р. Загинув герой громадянської війни, командир Таращанського полку Василь Боженко.
- 1943 р. В СРСР засновано суворовські училища.
- 1968 р. На територію Чехословаччини введено війська п'яти держав — учасниць Варшавського договору. Придушення «празької весни».

«Несподівана» згода

Учора після обіду енергосистеми Росії та України об'єдналися й почали працювати у так званому паралельному режимі. Ще вранці про майбутню подію повідомив глава російського уряду Михайло Касьянов. Сталося це після його зустрічі зі своїм українським колегою Анатолієм Кінахом. У зустрічі також узяли участь глава РАТ ЄЕС Анатолій Чубайс і посол РФ в Україні Віктор Черномірдин. Як зазначив Михайло Касьянов, «Росія зацікавлена в тому, щоб забезпечити Україну енергоресурсами, особливо з урахуванням зростання її економіки». Коментуючи вчорашню подію, російські ЗМІ зазначають, що вона стала результатом особистих домовленостей Анатолія Чубайса і Президента України Леоніда Кучми, а саму згоду української сторони називають «несподіваною»: бо чи вигідно це Україні — питання спірне.

Нарада послів

Сьогодні в Києві розпочинає роботу VI нарада керівників українських представництв за кордоном. Такі заходи проводять кожні два роки. Нинішній присвячено «актуальним питанням роботи зовнішньополітичної служби країни на етапі поглиблення реформ». У нараді візьме участь Голова Верховної Ради України Іван Плющ.

Корупція та демократія: одного багато, другого мало

Проблема корупції в Україні залишається однією із тем під час обговорення питань співробітництва між Україною та США. Про це заявив на прес-конференції у Сімферополі посол США в нашій країні Карлос Паскуаль. Дипломат також зазначив, що найбільше випробування, яке стоїть перед

Україною, — побудова правових основ для розвитку демократії, бо є залежність між розвитком демократії та економіки. Крім того, вважає посол, «будуть дуже важливі для формування міжнародного іміджу України» хід передвиборної кампанії та підсумки парламентських виборів 2002 року.

Закон України
Про внесення змін
до Закону України
«Про перелік
об'єктів права
державної
власності, що не
підлягають
приватизації»

4-7

НЕ ВСІ ПОВЕРНУЛИСЯ

З
ВИБУХОМ

Вибух метану стався в неділю на орендному підприємстві «Шахта імені Засядька» в Донецьку. На момент вибуху на небезпечній дільниці перебували 259 гірників. Із них 36 загинули, 28 дістали опіки і травми. 10 шахтарів залишаються під землею, їхня доля не відома.

(Закінчення на 2-й стор.).

Фото агентств УНІАН та Рейтер.

Земельнопайовий
конфлікт

8

Шукайте
жінку...

13

Система працює на безпеку

Новинка

На енергоблоці № 1 Запорізької АЕС встановлено автоматизовану систему управління турбіною нового покоління — АСУТ-1000-М. Вона переbere на себе цифрове керування всією апаратурою уніфікованого комплексу технологічних засобів. Обладнання нового покоління наділене низкою додаткових функцій, що значно підвищують надійність та безпеку енергоблока.

Нова апаратура — дітище Харківського приладобудівного заводу ім. Шевченка — досить довго проходила обкатку на налагоджувальному полігоні. На станції серйозно готувались до заміни старої системи на модифіковану, бо роботи виконувалися складні і багато в чому унікальні. Для цих цілей у цеху теплової автоматики і вимірів було навіть створено спеціальну лабораторію.

Таку саму операцію запорізькі атомники виконають і на інших енергоблоках, повідомляє наш власний кореспондент Олександр АБЛІЦОВ.

Я вам пишу...

Віз донині там

Чому ось уже вісім місяців не виконується Закон «Про пенсії за особливі заслуги перед Україною», що мав набрати чинності ще 1 січня 2001 року? Мій чоловік — заслужений металург України. Ще взимку зібрали необхідні документи, але «віз донині там».

О. ПАЛЬОХА.

Комсомольськ
Полтавської області.

Зворотний
відлік

14

Гарячі,
зацікавлені
дискусії

Учора III Всесвітній форум українців продовжив свою роботу в секціях: мовне будівництво в Україні та розвиток української мови, молодіжний, культурологічний, освітній і науково-технологічний, екологічний, інформаційно-видавничий, економічний, правничо-організаційний, політологічний.

Перед учасниками форуму з доповіддю виступив заступник Голови Верховної Ради України Степан Гавриш. Нашому кореспондентові він, зокрема, сказав:

— Третій Всесвітній форум українців у житті незалежної України, що відзначає свій 10-літній ювілей, є знаковою подією. Тут йдуть інколи досить непрості дискусії щодо майбутнього України. І те, що в цих гарячих дискусіях беруть участь брати і сестри, яких доля розкидала по всьому світу — до Києва приїхали представники українських громадських організацій із 43 країн планети, — свідчить про величезну зацікавленість українців, хоч би де вони жили і хоч би чим займалися, у побудові української держави.

Це палке прагнення разом утверджувати і розвивати нашу Вітчизну вселяє глибоку віру, що так воно й буде.

Анатолій КАРАСЬ.

В сім'ї вольній, новій

(Початок на 1-й стор.).

Форум фактично став прологом до святкування десятиріччя незалежності нашої держави. Кілька тисяч наших братів і сестер прибули з усіх кінців земної кулі. Адже, як зазначив у своєму виступі голова Світового конгресу українців Аскольд Лозинський, за межами батьківщини нині мешкає близько 25 мільйонів українців.

Тож недаремно його відкриття вшанували своєю присутністю керівники держави — Президент Леонід Кучма, Голова Верховної Ради Іван Плюш та Прем'єр-міністр Анатолій Кінах.

Глава держави у своєму виступі підкреслив, що нарешті економічна криза подолана, і Україна почала успішно розвиватися. Водночас Леонід Куч-

ма зосередив увагу на тих завданнях, які потрібно вирішити політикам найближчим часом.

Президент заявив, що його неправильно зрозуміли б, якби він у своєму виступі не торкнувся «касетного скандалу». За його словами, цей скандал завдав значних втрат іміджу України. Леонід Кучма також сказав, що йому зрозумілі провокаційні цілі авторів «скандалу». В цей момент частина присутніх у залі палацу «Україна» почали свистати і вигукувати «Ганьба!» і «Брехня!». Однак Леонід Кучма після деякої паузи закінчив виступ. Цікаво, що підходи до палацу пікетували опозиційно налаштовані громадяни, які тримали гасла з вимогами відставки Президента. Після виступу Леоніда Кучми вони розійшлися.

Далі зал почав наполегливо вимагати надати слово для виступу колишньому прем'єрові Віктору Ющенку (зауважимо одразу: йому надали слово після перерви) та голові Української Республіканської партії Левку Лук'яненку.

Врешті у другій половині дня Левко Лук'яненко вийшов на трибуну і розкритикував Президента, звинувативши його у сприянні розкраданню держави, згортанні демократичних процесів та причетності до вбивства Георгія Гонгадзе.

На прес-конференції організатори форуму пояснили відсутність лідера УРП у списку промовців тим, що виступаючи записувалися заздалегідь. Водночас голова СКУ Аскольд Лозинський розкритикував Левка Лук'яненка. Гість з Америки

вважає його дії такими, що не відповідають нормам демократії.

А коли оцінювати поведінку деяких учасників форуму об'єктивно, то напрошується висновок: зустріч українців стала прологом не тільки до ювілею держави, а й до майбутніх передвиборних баталій. Бо наступного дня, коли делегати розійшлися працювати по секціях, їхні виступи були значно виваженіші й конструктивного характеру.

Цікавою була мистецька програма форуму. До того ж, якщо раніше своїми виступами радували артисти, які проживають в Україні, то цього разу свою виконавську майстерність продемонструвала діаспора.

Володимир КОРОЛЮК.

Трагедія

Не всі повернулися з вибою

(Початок на 1-й стор.).

Трагедія сталася на десятирічанку на глибині 1300 метрів. На місці аварії працюють 52 відділення гірничорятувальників із трьох областей України, а також 19 реанімаційних бригад. Пошук людей ускладнюється пожежею, яка виникла в аварійній лаві, температура повітря в епіцентрі досягає 1000—1200 градусів.

Шахта імені Засядька розробляє пласти, схильні до самозапалення, небезпечні за раптовими викидами вугілля й газу. Два роки тому, в травні 99-го, внаслідок вибуху метано-повітряної суміші тут загинули 50 осіб.

Причини трагедії розслідує спеціально створена урядова комісія, яку очолює перший віце-прем'єр-міністр Олег Дубина. У понеділок до Донецька прибув Президент України Леонід Кучма. Він узав участь у засіданні урядової комісії, зустрівся із колективом шахти і відвідав постраждалих гірників, які перебувають у лікарні.

— Ми знаємо головну причину аварії: це метан, — заявив Президент. — Водночас у світі вже є досвід використання метану із вугільних пластів. Я звернуся до уряду США, до міжнародних фінансових організацій із проханням допомоги профінансувати такі проекти. Для того, щоб люди могли спокійно йти на роботу. Питання дегазації — це питання номер один у нашій вугільній промисловості.

Леонід Кучма доручив уряду за результатами роботи комісії провести спеціальне засідання Кабміну і обговорити проблему безпеки робіт у галузі. Президент також вважає, що витрати на техніку безпеки на шахтах має бути закладено до бюджету-2002 окремим рядком.

Начальник Центрального штабу воєнізованих гірничорятувальних частин України Сергій Смоланов повідомив кореспондентові «Голосу України», що загасити вогонь традиційними методами не вдалося, тому прийнято рішення локалізувати ділянку. Рятувальники ставлять бетонні перемички, аби припинити надходження кисню до лави. Сергій Смоланов сказав, що вогонь може бути локалізовано інертним газом за два дні, а погашено за два з половиною місяця.

Це означає, що шанси знайти живими гірників, які залишилися під землею, практично дорівнюють нулю. Ніна Григорівна, мати 23-річного Олександра Широкова — його досі не знайдено — відмовляється визнавати сина загиблим. Вона приїхала з невеликого міста в Донецькій області і чекає звістки про долю сина. Жінка каже, що знепритомніла, коли вчора почула про аварію по телевізору, і прийшла до тям лише в лікарні.

— У суботу Сашко приїхав із невісткою, із сином. Були у мене. Допоміг мені по господарству. Я їх провела, побажала удачі. Я молю Божу матір, щоб повернула мені сина. Я його вже нікуди не відпущу.

Опівдні в понеділок було розпізнано тіло останнього із гірників, що їх рятувальники підняли на поверхню. Сьогодні і завтра в Донецьку та інших містах області відбудеться поховання загиблих.

На знімку: рятувальники готуються до спуску в шахту.

Ліна КУЩ.
Фото Рейтер.

Столиці рекомендують розслабитися

Четвер, 23 серпня, залишається робочим днем для підприємств, закладів і організацій всіх форм власності, йдеться в офіційному повідомленні прес-служби Мінпраці.

Обнародуване раніше розпорядження глави Київміськдержадміністрації, яким рекомендовано перенести робочий день з 23 серпня на суботу 1 вересня, стосується лише столиці. Додатковий вихідний дасть можливість мешканцям міста підготуватися до грандіозного свята або встигнути виїхати за місто до початку гучних свят.

«Блаженний
муж на лукаву
не вступає
раду...»

Народний рух України підготував альтернативну програму святкування Дня незалежності. Рухівці планують вшанувати пам'ять відомих борців за вільну Україну: Олени Теліги, В'ячеслава Чорновола, героїв Крут та інших. Про це під час прес-конференції повідомив лідер НРУ Геннадій Удовенко. За його словами, НРУ та УНР звернулися з пропозицією включити до оргкомітету рухівців — як таких, що найбільше зробили для того, щоб сьогодні всі громадяни України могли святкувати 10-річчя незалежності своєї держави. Проте цю пропозицію було проігноровано. Невключення членів НРУ та УНР до оргкомітету Геннадій Удовенко розцінив як спроби певного кола політиків применшити величезну роль рухівців у здобутті незалежності. Тож вийшло майже за «Давидовими псалмами» — «блаженний муж на лукаву не вступає раду...».

Крім того, член НРУ Василь Червоний висловив занепокоєння організацією святкування 950-річчя Києво-Печерської лаври, оскільки цим опікується УПЦ Московського патріархату. Не схвалює він і приїзду російського Президента на святкування державного ювілею, бо вважає, що такі візити інколи не йдуть на користь Україні.

Щодо майбутніх виборів, то Геннадій Удовенко зазначив: НРУ та УНР обов'язково ввійдуть до єдиного блоку «Наша Україна». За його словами, нещодавно Обидва рухи провели спільне засідання у Львові, спільними зусиллями здійснили низку заходів у областях. Однак про осаточне об'єднання двох партій ітиметься після виборів.

Юлія ШЕЙКО.

Фотофакт

Установлення семиметрової жіночої фігури, що символізує Україну, на 50-метрову колону на столичному майдані Незалежності - черговий етап монтажу монумента Незалежності України.

Фото
Олександра КЛИМЕНКА.

Передсвяткові думки

Знову за 101-й кілометр?

Під час святкування 10-ї річниці незалежності України та проведення Всесвітнього форуму українців буде задіяно близько 32 тисяч працівників міліції, з них понад 13 тисяч забезпечуватимуть правопорядок у Києві.

Крім того, 1350 бійців резервних мобільних загонів буде розміщено в регіонах і в разі виникнення «нештатної ситуації» у Києві вони оперативно прибудуть до столиці, повідомив Укрінформ з посиланням на начальника Головного управління адміністративної служби міліції МВС України Олександра Савченка.

А тим часом місцеві правоохоронці перевіряють осіб, схильних до правопорушень, раніше засуджених та власників зброї. Мабуть, громадянам перших двох категорій просто запропонують на кілька днів залишити столицю. Подібна доля може спіткати й «бомжів», які на тлі оновленого стахановськими темпами Києва мулятимуть своїм виглядом очі «отця нації», коли тим захочеться прогулятися серед «демосу». Отож хочеться порадити громадянам, котрі через нестатки доношують «надп'ятирічний» одяг, про всяк випадок взяти із собою документи.

Та найбільше правоохоронці остерігаються не представників криміналітету (вони, як і інші українці, у свята також відпочивають, про що свідчить статистика), а опонентів нинішньої влади. Мовляв, проведення альтернативних заходів, як-то пікетування палацу культури «Україна», розгортання так званого наметового народного табору тощо, може ускладнити ситуацію.

Перший заступник міністра внутрішніх справ України Микола Джига закликав керівників служб МВС звернути особливу увагу на дотримання особовим складом витримки, тактовності, ввічливості, повідомляє Укрінформ.

До слова, за даними МВС України, всього в державі відбудеться близько 6 тисяч масових святкових заходів. У них візьмуть участь приблизно 3 мільйони громадян. Тобто в середньому по 500 осіб на дійство.

Фотофакт

Відкрито першу чергу нафтопроводу Одеса—Броди. На знімку: Президент України Леонід Кучма (в центрі) готується заварити останній, «золотий», стик нафтопроводу.

Фото Сергія СОЛОВЙОВА (УНІАН).

Знак біди

Згоріла апаратна телеканалу СТБ

Як повідомили в Центрі громадських зв'язків Головного управління державної пожежної охорони в Києві, інформація про займання надійшла до чергової частини о 9.26 у понеділок, після чого на місце події виїхали перші пожежники. Вогонь охопив апаратну СТБ на 5-му поверсі будинку УкрНДІпластмас, де телеканал орендує приміщення.

Працівники телекомпанії негайно залишили приміщення. Пожежі присвоїли найвищу категорію складності і викликали додаткову техніку. Вогонь ліквідували о 9.52. Постраждала одна людина — відеоінженер надихався диму. Госпіталізація йому після надання першої допомоги не знадобилася.

3 потягом погані жарти

В результаті зіткнення автомобіля «Москвич» з пасажирським потягом Севастополь—Москва загинули чотири особи. Трагедія сталася біля села Варварівка, що на Дніпропетровщині. За даними МВС, водій «Москвича» виїхав на рейки, попри заборонний сигнал світлофора й закритий шлагбаум. Внаслідок зіткнення машину відкинуло на зустрічну колію — під колеса вантажного состава, що саме проходив. Водія автомашини, який керував нею за довіреністю, доставлено до лікарні. Пасажири потягу не постраждали. Слідство триває.

Ще троє загинули і п'ятеро отримали травми внаслідок аварії в Каланчацькому районі Херсонської області —там через порушення правил дорожнього руху зіткнулися два автомобілі «Опель Омега», повідомляє Інтерфакс-Україна.

Новосілля

Для всього Пристир'я

У селищі Рафалівка Володимирецького району відкрився споруджений за європейськими стандартами на чорнобильські кошти сучасний медичний заклад. Тут розміститься поліклініка на 150 відвідувань за зміну і терапевтичне відділення на 50 ліжок-місць. Для медзакладу закуплено обладнання більш як на півмільйона гривень.

Цього новосілля з нетерпінням чекали не лише жителі Рафалівки, а й довколишніх сіл, яким ближче їхати сюди, ніж до райцентру, по медичну допомогу: після аварії на ЧАЕС у багатьох проблеми із здоров'ям.

Напередодні Дня незалежності прийняла перших пацієнтів і дільнична лікарня у віддаленому Старому Селі Рокитнівського району.

Олександра ЮРКОВА.

Актуально

Ожив музей хліба

У загальноосвітній школі села Мілієве Вижицького району відродили музей хліба. Тут проводитимуться уроки народознавства, інші виховні заходи. На стендах експозиції зарум'яніли круглобокі паляниці, короваї, калачі, ласки та фігурне печиво. Виставлено в музеї і хлібобулочні вироби, які випікають підприємці району. Цей розділ названо «Хліб незалежності».

Василь БАБУХ.

Фотофакт

На Полтавщині завершився традиційний Сорочинський ярмарок. Фото Андрія ГУДЗЕНКА (УНІАН).

Служба 01

«Джон-піжон» мало не спалив поле

80 гектарів пшениці мало не стали здобиччю червоного півня в ДСП «Кіровоградська МТС» смт Компаніївки Кіровоградської області.

Цього разу порушником спокою став новенький американський комбайн «Джон Дір».

Працюючи на полі, один із комбайнерів помітив, як позаду збиральної машини валує дим. Загасити вогонь на комбайні не вдалося.

У лічені хвилини вантажівка з людьми та трактор з плугом прийшли на допомогу. Діяли хлібороби оперативно. Вогонь не знищив хлібного масиву, а от комбайн, який коштує приблизно 180 тисяч доларів, постраждав.

Н. АНТОНОВА,
інженер центру громадських зв'язків Управління державної пожежної охорони в Кіровоградській області.

Від редакції

Головне управління Державної пожежної охорони (ГУДПО) МВС України оприлюднило звернення до громадян України. У ньому, зокрема, зазначається, що ситуація з пожежами та загибеллю на них людей залишається тривожною. Щороку в країні виникає понад 50 тисяч пожеж, на яких гинуть та зазнають травм понад три тисячі осіб. Лише за перше півріччя поточного року в Україні сталося 24 тисячі пожеж, загинуло близько 1700 чоловік.

За умов сухої, теплої погоди значно зростає ризик виникнення пожеж, що вимагає від кожного підвищеної уваги у поведженні з вогнем, вибухо-пожежо-небезпечними речовинами на виробництві, в побуті, місцях масового перебування людей, у зонах відпочинку, лісах, на луках, торфовищах. Будьте обережними, бережіть національне багатство України, своє життя і майно від вогню, закликає ГУДПО.

Аварії

Трамвай не об'їдеш

Учора вранці в Києві зіткнулося два трамваї. Один стояв на світлофорі, а другий його «наздогнав». Серед потерпілих — троє пасажирів. У одного uszkodження незначні — його відпущено додому. Ще двоє перебувають у лікарні, повідомив заступник начальника безпеки руху «Київелектротрансу» Павло Жемера.

Розслідування інциденту триває.

Іван ЛАЗНИЮК.

Новини регіонів: Житомирщина

Корона — найкращій

Після останнього завдання конкурсу «Пані пошта Житомирщини—2001» учасники і глядачі довго не могли дочекатися висновків журі. Начальник відділу маркетингу обласної дирекції «Укрпошти» Олег Андрійчук згодом розкрив журналістам деякі таємниці: оцінки так мало відрізнялися, що частина суддів наполягала на своєму, піддаючи сумніву ті загальні бали, що їх вивів комп'ютер. Одне слово, нелегка справа випала керівникові поштовиків області Володимиру Закусилу, котрий був головою журі.

Якби не конкурс, то зв'язківці області й не здогадувалися б, що серед майже чотирьох тисяч працівників поштової служби так багато чарівних панянок. Корони удостоїлася Марина Порозінська, оператор Житомирського поштамту. А коли згодом зі сцени зазвучала французька мова (одним зі спонсорів свята була фірма «Бальзак Лтд.»), присутні зрозуміли, що симпатії її керівника на боці іншої конкурсанти. Але, схоже, в Марини був аргумент, якого не мали інші претендентки: на пошті працювала ще її прабабуся, від неї й пішла династія поштовиків. «Думаю, і мої діти зв'язківцями будуть», — сказала вона. І показала всім найдорожчу сімейну реліквію — колекцію дуже давніх поштових листівок.

Претендентки на корону, виконуючи конкурсні завдання, довели, що мають багато талантів: і куховарять, і вишивають, і співають. А найголовніше — знають усі тонкощі професії, тож гідно виходили із каверзних ситуацій, що їх створювали «клієнти».

Подарунки від численних спонсорів дісталися всім. А учасниця під номером 13 листоноша Ганна Кот з віддаленого Ємільчинського району одержала приз від корпункту «Голосу України» —набір кришталевих келихів із зовсім не жартівливим побажанням для всіх поштовиків: якомога швидше діждати таких зарплат, щоб купити на свято шампанське для листоноші не було проблемою...

Пільга для... боржників

Житомирський міськвиконком затвердив тимчасове положення про пільгове погашення заборгованості за теплову енергію. Директор орендного підприємства «Житомиртеплокомуненерго» Георгій Єфімов назвав його «історичним». Суть проста. Якщо за станом на 1 липня споживач заборгував цьому підприємству, наприклад, тисячу гривень, то він може заплатити вісімсот і прийти з документами до розрахункової групи — решту двісті гривень заборгованості йому спишуть. Тимчасове положення діятиме до 30 вересня. Згодом тим, хто не скористався цією можливістю і не погасив борги, просто відрізатимуть батареї в квартирі...

Повернуто із забуття

У Новограді-Волинському за рішенням міськради на благодійні кошти відкрито меморіальну дошку з портретом людини, ім'я якої в Україні поки що взагалі не відоме широкому загалу. Тим часом твори цього письменника, якому тяжка хвороба відвела всього 25 літ життя, друкувалися в різних країнах світу мовами ідиш, іврит, англійською, німецькою, польською, російською. Це Мордехай Зеєв Фейєрберг, який народився й жив у цьому місті. Саме завдяки йому в єврейській літературі з'явився жанр сповідальної повісті. «Куди?» — таке запитання поставив він суспільству заголовком своєї останньої повісті, написаної перед смертю в 1899 році.

Несе Галя воду. Чию?

Невже на Житомирщині вже й воду розучилися у пляшки розливати? У першому півріччі цього року, порівняно з таким само періодом минулого, вироблено лише чверть питної газованої води, третину безалкогольних напоїв, половину мінеральної води. У Житомирі, приміром, уже й забули про те, що колись була популярною столова вода зі своєї ж області — «Новоград-Волинська». Зменшення обсягів виробництва не означає, що місцевим жителям нічим тамувати спрагу. Життєдайної рідини у пляшках багато. Вона часто-густо дешевша за напої місцевого виробництва. Та нерідко й не збагнеш, де вироблено і чи перевіряв хто якість, — такий контроль недешево коштує.

«Павутина» стає доступніша

У населених пунктах Житомирщини працює 13 вузлів Інтернету. Цей новий вид інформаційних послуг стає дедалі доступнішим — кількість клієнтів мережі перевищила 800 осіб. У планах —відкрити вузли в усіх райцентрах, а для залучення широкого кола споживачів до використання можливостей Всесвітньої мережі організувати пункти колективного користування в найбільших містах.

А казали: в металобрухт...

Почало відроджуватися життя на Житомирському міськмолочозаводі, який, потрапивши до боргової ями, простояв близько року. Сюди «сватали» потенційних інвесторів, зокрема з Києва. Але дедалі частіше звучало: простіше здати обладнання в металобрухт. Ситуація парадоксальна. Адже значна частина молока їде за межі Житомирщини, щоб потім повернутися розфасованою в пакети. Зрештою, за реанімацію молочозаводу взялася одна з місцевих фірм, яка має великий досвід у закупівлі молока.

Олексій КАВУН.

Колектив працівників апарату Верховної Ради України глибоко сумує з приводу передчасної смерті співробітника апарату

ШПАКОВИЧ
Тамари Лукашівни

і висловлює щире співчуття рідним і близьким покійної.

Про внесення змін до Закону України

«Про перелік об’єктів права державної власності, що не підлягають приватизації»

ЗАКОН УКРАЇНИ

Верховна Рада України **постановляє:**

1. У Законі України «Про перелік об’єктів права державної власності, що не підлягають приватизації» (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 37, ст. 332):

1) доповнити статтю 1 частиною третьою такого змісту:

«Не підлягають приватизації запаси державного резерву незалежно від його місцезнаходження, а також підприємства, установи і організації та інші об’єкти, що входять до системи державного резерву»;

2) внести зміни до переліку об’єктів права державної власності, що не підля-

гають приватизації, та до переліку об’єктів права державної власності, що не підлягають приватизації, але можуть бути корпоратизовані, згідно з додатками 1 і 2.

2. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України
Л. КУЧМА.

<div>Додаток 1</div> <div>до Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про перелік об’єктів права державної власності, що не підлягають приватизації»</div>		«Еластик» 02090, м. Київ, вул. Празька, 5 Кількість об’єктів — 3 Всього по органу управління — 13	13358789	ВОЛИНЬСЬКА ОБЛАСТЬ Волинський обласний радіотелевізійний передавальний центр (ОРТПЦ) 45007, м. Ковель, Волинська область, вул. Варшавська, 5 Кількість об’єктів — 1
ЗМІНИ, що вносяться до переліку об’єктів права державної власності, що не підлягають приватизації		Орган управління КОМІТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА	01188767	ДНІПРОПЕТРОВСЬКА ОБЛАСТЬ Дніпропетровський обласний радіотелевізійний передавальний центр (ОРТПЦ) 49010, м. Дніпропетровськ, вул. Телевізійна, 3 Кількість об’єктів — 1
ЗМІНИ, що вносяться до переліку об’єктів права державної власності, що не підлягають приватизації		Орган управління МІНЕНЕРГО	01183712	ДОНЕЦЬКА ОБЛАСТЬ Донецький обласний радіотелевізійний передавальний центр (ОРТПЦ) 83016, м. Донецьк, вул. Куйбішева, 61 Кількість об’єктів — 1
ЗМІНИ, що вносяться до переліку об’єктів права державної власності, що не підлягають приватизації		Орган управління МІНЕНЕРГО	13572353	ЖИТОМИРСЬКА ОБЛАСТЬ Житомирський обласний радіотелевізійний передавальний центр (ОРТПЦ) 10006, м. Житомир, вул. Островського, 29-а Кількість об’єктів — 1
ЗМІНИ, що вносяться до переліку об’єктів права державної власності, що не підлягають приватизації		Орган управління МІНЕНЕРГО	01181726	ЗАКАРПАТСЬКА ОБЛАСТЬ Закарпатський обласний радіотелевізійний передавальний центр (ОРТПЦ) 88018, м. Ужгород, вул. Перемоги, 74 Кількість об’єктів — 1
ЗМІНИ, що вносяться до переліку об’єктів права державної власності, що не підлягають приватизації		Орган управління МІНЕНЕРГО	01184551	ЗАПОРІЗЬКА ОБЛАСТЬ Запорізький обласний радіотелевізійний передавальний центр (ОРТПЦ) 69057, м. Запоріжжя, вул. Матросова, 24-а Кількість об’єктів — 1
ЗМІНИ, що вносяться до переліку об’єктів права державної власності, що не підлягають приватизації		Орган управління МІНЕНЕРГО	01184769	ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА ОБЛАСТЬ Івано-Франківський обласний радіотелевізійний передавальний центр (ОРТПЦ) 76000, м. Івано-Франківськ, вул. Чорновола, 19 Кількість об’єктів — 1
ЗМІНИ, що вносяться до переліку об’єктів права державної власності, що не підлягають приватизації		Орган управління МІНЕНЕРГО	20650935	КІРОВОГРАДСЬКА ОБЛАСТЬ Кіровоградський обласний радіотелевізійний передавальний центр (ОРТПЦ) 25001, м. Кіровоград, вул. Садова, 88 Кількість об’єктів — 1
ЗМІНИ, що вносяться до переліку об’єктів права державної власності, що не підлягають приватизації		Орган управління МІНЕНЕРГО	20571874	КИЇВСЬКА ОБЛАСТЬ Радіопередавальний центр м. Бровари 07400, м. Бровари, вул. Кутузова, 6 Кількість об’єктів — 1
ЗМІНИ, що вносяться до переліку об’єктів права державної власності, що не підлягають приватизації		Орган управління МІНЕНЕРГО	01190020	ЛУГАНСЬКА ОБЛАСТЬ Луганський обласний радіотелевізійний передавальний центр (ОРТПЦ) 91016, м. Луганськ, вул. Демьохіна, 25 Кількість об’єктів — 1
ЗМІНИ, що вносяться до переліку об’єктів права державної власності, що не підлягають приватизації		Орган управління МІНЕНЕРГО	01188744	ЛЬВІВСЬКА ОБЛАСТЬ Львівський обласний радіотелевізійний передавальний центр (ОРТПЦ) 79005, м. Львів, вул. Князя Романа, 6 Кількість об’єктів — 1
ЗМІНИ, що вносяться до переліку об’єктів права державної власності, що не підлягають приватизації		Орган управління МІНЕНЕРГО	01190113	МИКОЛАЇВСЬКА ОБЛАСТЬ Миколаївський обласний радіотелевізійний передавальний центр (ОРТПЦ) 54029, м. Миколаїв, пр. Леніна, 24-б Миколаївський радіопередавальний центр (РЦ) 57272, Миколаївська область, Жовтневий район, с. Луч Кількість об’єктів — 2
ЗМІНИ, що вносяться до переліку об’єктів права державної власності, що не підлягають приватизації		Орган управління МІНЕНЕРГО	01140080	ОДЕСЬКА ОБЛАСТЬ Одеський обласний радіотелевізійний передавальний центр (ОРТПЦ) 65063, м. Одеса, вул. Фонтанська дорога, 3 Кількість об’єктів — 1
ЗМІНИ, що вносяться до переліку об’єктів права державної власності, що не підлягають приватизації		Орган управління МІНЕНЕРГО	01187779	ПОЛТАВСЬКА ОБЛАСТЬ Полтавський обласний радіотелевізійний передавальний центр (ОРТПЦ) 36011, м. Полтава, Першотравневий проспект, 26-а Кількість об’єктів — 1
ЗМІНИ, що вносяться до переліку об’єктів права державної власності, що не підлягають приватизації		Орган управління МІНЕНЕРГО	21087258	РІВНЕНСЬКА ОБЛАСТЬ Рівненський обласний радіотелевізійний передавальний центр (ОРТПЦ) 22023, м. Рівне, вул. Транспортна, 13-а Кількість об’єктів — 1
ЗМІНИ, що вносяться до переліку об’єктів права державної власності, що не підлягають приватизації		Орган управління МІНЕНЕРГО	14023772	СУМСЬКА ОБЛАСТЬ Сумський обласний радіотелевізійний передавальний центр (ОРТПЦ) 40022, м. Суми, вул. Скрябіна, 3 Кількість об’єктів — 1
ЗМІНИ, що вносяться до переліку об’єктів права державної власності, що не підлягають приватизації		Орган управління МІНЕНЕРГО	05433502	ТЕРНОПІЛЬСЬКА ОБЛАСТЬ Тернопільський обласний радіотелевізійний передавальний центр (ОРТПЦ) 46012, м. Тернопіль, вул. Приміська, 11 Кількість об’єктів — 1
ЗМІНИ, що вносяться до переліку об’єктів права державної власності, що не підлягають приватизації		Орган управління МІНЕНЕРГО	01188827	ХАРКІВСЬКА ОБЛАСТЬ Харківський обласний радіотелевізійний передавальний центр (ОРТПЦ) 61103, м. Харків, вул. Дерев’янка, 1-а Кількість об’єктів — 1
ЗМІНИ, що вносяться до переліку об’єктів права державної власності, що не підлягають приватизації		Орган управління МІНЕНЕРГО	14119526	ХЕРСОНСЬКА ОБЛАСТЬ Херсонський обласний радіотелевізійний передавальний центр (ОРТПЦ) 73000, м. Херсон, вул. Перекопська, 5 Кількість об’єктів — 1
ЗМІНИ, що вносяться до переліку об’єктів права державної власності, що не підлягають приватизації		Орган управління МІНЕНЕРГО	14149556	ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСТЬ Хмельницький обласний радіотелевізійний передавальний центр (ОРТПЦ) 29019, м. Хмельницький, просп. Миру, 43 Кількість об’єктів — 1
ЗМІНИ, що вносяться до переліку об’єктів права державної власності, що не підлягають приватизації		Орган управління МІНЕНЕРГО	01190059	ЧЕРКАСЬКА ОБЛАСТЬ Черкаський обласний радіотелевізійний передавальний центр (ОРТПЦ) 18009, м. Черкаси, вул. Пальохи, 2 Кількість об’єктів — 1
ЗМІНИ, що вносяться до переліку об’єктів права державної власності, що не підлягають приватизації		Орган управління МІНЕНЕРГО	01189809	ЧЕРНІВЕЦЬКА ОБЛАСТЬ Чернівецький обласний радіотелевізійний

	передавальний центр (ОРТПЦ) 58029, м. Чернівці, вул. Канівська, 50 Кількість об'єктів — 1		Великого, 4 Кількість об'єктів — 5	04762586	вул. Черняховського, 78 Браїлівський виробничий центр реалізації засобів захисту рослин «Украгрохім» 288021, Жмеринський район, смт Браїлів Кількість об'єктів — 2
14251651	ЧЕРНІГІВСЬКА ОБЛАСТЬ Чернігівський обласний радіотелевізійний передавальний центр (ОРТПЦ) 14000, м. Чернігів, вул. Комсомольська, 53-6 Кількість об'єктів — 1	5905705	ОДЕСЬКА ОБЛАСТЬ Видавництво «Чорномор'я» 270076, м. Одеса, площа Незалежності, 1 Всеукраїнське державне багатoproфільне видавництво «Маяк» 270026, м. Одеса, вул. Жуковського, 14 Кількість об'єктів — 2	693367	ДНІПРОПЕТРОВСЬКА ОБЛАСТЬ Шовкорадгосп «Нікопольський» 322908, м. Нікополь, вул. Газети «Правда», 149
21562972	м. КИЇВ Центр технічної експлуатації та управління радіорелейних ліній, радіомовлення, радіозв'язку та телебачення (ЦТЕ УРРТ) 03179, м. Київ, просп. Перемоги, 15 км	5905711	ПОЛТАВСЬКА ОБЛАСТЬ Державне видавництво «Полтава» 314000, м. Полтава, вул. Котляревського, 38/40 Кількість об'єктів — 1	693368	Нікопольський міжрайонний радгосп-фабрика по організації виробництва та первинний переробці коконів тутового шовкопряду 322900, м. Нікополь Кількість об'єктів — 2
21558442	Київський радіотелевізійний передавальний центр (КРТПЦ) 04112, м. Київ, вул. Дорогожицька, 10 Кількість об'єктів — 2	2468606	СУМСЬКА ОБЛАСТЬ Сумська обласна друкарня 244021, м. Суми, вул. Кірова, 215 Кількість об'єктів — 1	19386516	ДОНЕЦЬКА ОБЛАСТЬ Державне мале підприємство «Моноліт» 343406, м. Артемівськ, вул. Трудова, 2 Кількість об'єктів — 1
	Всього по органу управління — 28	5905970	ТЕРНОПІЛЬСЬКА ОБЛАСТЬ Орендне підприємство «Тернопільський видавничо-поліграфічний комбінат «36руч» 282008, м. Тернопіль, вул. Живова, 11 Кількість об'єктів — 1	0037789	ЗАКАРПАТСЬКА ОБЛАСТЬ Державне підприємство «Свалаявський завод продтоварів» 295340, м. Свалаява, вул. Старолюбовнянська, 21
Орган управління ДЕРЖКОМЗВ'ЯЗОК					
23964344	ЛЬВІВСЬКА ОБЛАСТЬ Державний науково-дослідний інститут інформаційної інфраструктури 79031, м. Львів, вул. Хуторівка, 4-а Кількість об'єктів — 1	3355488	ХАРКІВСЬКА ОБЛАСТЬ Державне спеціалізоване видавництво «Основа» 310005, м. Харків, площа Повстання, 17 Харківська друкарня № 2 310052, м. Харків, вул. Конєва, 10/12	05513709	Державне підприємство «Агропромисловий комбінат «Ужгородський» 295113, Ужгородський район, с. Розівка, вул. Концівська, 38
00224923	ХАРКІВСЬКА ОБЛАСТЬ Науково-дослідний інститут автоматизації управління і виробництва 61034, м. Харків, вул. Полтавський шлях, 188-а Кількість об'єктів — 1	02470164	Всеукраїнське державне багатoproфільне видавництво «Прапор» 310002, м. Харків, вул. Чубаря, 11	412139	Іршавський завод продтоварів 295200, м. Іршава, вул. Леніна, 70 Кількість об'єктів — 3
24917766	м. КИЇВ Державний центр інформаційної безпеки 01014, м. Київ, бульв. Дружби народів, 38	2476401	Видавництво «Харків» 310037, м. Харків, проспект Московський, 247	699247	ЗАПОРІЗЬКА ОБЛАСТЬ Оріхівська міжрайонна коконосушарня «Міжрайшовк» 332700, м. Оріхів, вул. Гоголя, 62 Кількість об'єктів — 1
19246137	Міжнародний науковий центр технології програмування «Технософт» 03187, м. Київ, просп. Академіка Глушкова, 44 Кількість об'єктів — 2	2470187	Харківська книжкова фабрика «Глобус» 310012, м. Харків, вул. Енгельса, 11	699537	ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА ОБЛАСТЬ Районне підприємство (лікарня) державної ветеринарної медицини 285280, м. Верховина, вул. Волинюка, 26
	Всього по органу управління — 4	2470170	Харківська книжкова фабрика ім. Фрунзе 310057, м. Харків, вул. Донець-Захаржевського, 6/8 Кількість об'єктів — 6	01993440	Болексівська районна лікарня 285603, Долинський район, м. Болексів, вул. Голейна, 5 Кількість об'єктів — 2
Орган управління МІНОСВІТИ					
2473062	м. КИЇВ Державне спеціальне видавництво «Освіта» 04053, м. Київ, вул. Коцюбинського, 5 Кількість об'єктів — 1	5905734	ХЕРСОНСЬКА ОБЛАСТЬ Видавництво «Наддніпрянська правда» 325025, м. Херсон, Миколаївське шосе, 5 км Кількість об'єктів — 1	333339	КИЇВСЬКА ОБЛАСТЬ Орендне підприємство «Яготинський цукровий завод» 256000, м. Яготин, вул. Черняховського, 1
	Всього по органу управління — 1	5905740	ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСТЬ Державне видавництво «Поділля» 280015, м. Хмельницький, проспект Миру, 59 Кількість об'єктів — 1	00378589	Переяслав-Хмельницький завод продтоварів 256110, м. Переяслав-Хмельницький, вул. Солонці, 31 Кількість об'єктів — 2
2. Виключити з переліку:					
Орган управління МІНЕНЕРГО					
0137561	ЛЬВІВСЬКА ОБЛАСТЬ Державне підприємство магістральних нафтопроводів «Дружба» з магістральними нафтопроводами 290058, м. Львів, МПС, вул. Б. Хмельницького, 32/5 Кількість об'єктів — 1	2469698	ЧЕРНІВЕЦЬКА ОБЛАСТЬ Чернівецька обласна друкарня 274018, м. Чернівці, вул. Головна, 200 Кількість об'єктів — 1	5450191	КІРОВОГРАДСЬКА ОБЛАСТЬ Кіровоградський завод по виробництву м'ясо-кісткового борошна 317118, с. Катеринівка, вул. Леніна, 1 Кількість об'єктів — 1
	Всього по органу управління — 1	2473168	м. КИЇВ Державне спеціалізоване видавництво «Україна» 254025, м. Київ, вул. Десятинна, 4/6	702334	МИКОЛАЇВСЬКА ОБЛАСТЬ Державне сільськогосподарське підприємство по шовківництву «Україна» 329810, м. Первомайськ, вул. Поповича, 122 Кількість об'єктів — 1
Орган управління МІНЕКОНОМІКИ					
02734545	м. КИЇВ Національний науково-дослідний інститут дизайну 252054, м. Київ, 54, вул. Дмитрівська, 30 Кількість об'єктів — 1	5905674	Видавництво «Київська правда» 254136, м. Київ, вул. Маршала Гречка, 13	659070	ОДЕСЬКА ОБЛАСТЬ Науково-виробнича фірма «Здоров'я» 270026, м. Одеса, узвіз Жанни Лябурб, 10
	Всього по органу управління — 1	2470135	Головне підприємство республіканського виробничого об'єднання «Поліграфкнига» 252057, м. Київ, вул. Довженка, 3	702653	Шовкорадгосп «Слобідський» 273040, Кодимський район, смт Слобідка, вул. Центральна
Орган управління МІНПРОМПОЛІТИКИ					
2465973	ВОЛИНСЬКА ОБЛАСТЬ Волинська обласна друкарня 263010, м. Луцьк, проспект Волі, 27 Кількість об'єктів — 1	2426463	Український науково-дослідний інститут спеціальних видів друку 253156, м. Київ, вул. Кіото, 25	725631	Болградська міжрайонна коконосушарня 272800, м. Болград, вул. Пушкінська, 104
2471910	ДНІПРОПЕТРОВСЬКА ОБЛАСТЬ Всеукраїнське державне багатoproфільне видавництво «Січ» 320070, м. Дніпропетровськ, проспект Карла Маркса, 60	2425034	Державне підприємство «Проектний та науково-виробничий центр «Поліном» 254054, м. Київ, вул. Воровського, 32-6	05500532	Організація орендарів «Одеський обласний виробничо-технічний спеціалізований центр «Агроремтехприлад» 270007, м. Одеса, вул. Воровського, 119
05905591	Видавництво «Зоря» 330300, м. Дніпропетровськ, вул. Журналістів, 7	2476669	Державне підприємство «Державне спеціалізоване видавництво «Вища школа» 254054, м. Київ, вул. Гоголівська, 7 Кількість об'єктів — 6	19217050	Одеська науково-виробнича фірма «Нові технології» 270003, м. Одеса, вул. Щоголева, 14 Кількість об'єктів — 5
02466139	Дніпропетровська обласна книжкова друкарня 333700, м. Сімферополь, вул. Генерала Васильєва, 44 Кількість об'єктів — 2		Всього по органу управління — 36	375020	РІВНЕНСЬКА ОБЛАСТЬ Державне підприємство «Шпанівський експериментальний завод харчових екстрактів» 265220, с. Шпанів, вул. Заводська, 2 Кількість об'єктів — 1
2465973	ВОЛИНСЬКА ОБЛАСТЬ Волинська обласна друкарня 263010, м. Луцьк, проспект Волі, 27 Кількість об'єктів — 1	2372585	Орган управління МІНКУЛЬТУРИ м. КИЇВ Державне підприємство «Київська кінокопіювальна фабрика» 252040, м. Київ, вул. Васильківська, 1 Кількість об'єктів — 1	375177	СУМСЬКА ОБЛАСТЬ Державне підприємство «Будильський спиртвий завод» 245450, Лебединський район, с. Будилка, вул. Заводська, 1 Кількість об'єктів — 1
2471910	ДНІПРОПЕТРОВСЬКА ОБЛАСТЬ Всеукраїнське державне багатoproфільне видавництво «Січ» 320070, м. Дніпропетровськ, проспект Карла Маркса, 60		Всього по органу управління — 1	21167750	ТЕРНОПІЛЬСЬКА ОБЛАСТЬ Державне виробничо-комерційне підприємство «Товтри» 282008, м. Тернопіль, вул. Багата, 1
05905591	Видавництво «Зоря» 330300, м. Дніпропетровськ, вул. Журналістів, 7	14310945	Орган управління МІНПРОМПОЛІТИКИ ДОНЕЦЬКА ОБЛАСТЬ Державне підприємство «Горлівський хімічний завод» 338016, м. Горлівка, Щербакова, 5 Кількість об'єктів — 1	375125	Державне підприємство «Струсівський комбінат продтоварів» 283402, Теребовлянський район, с. Струсів Кількість об'єктів — 2
02466139	Дніпропетровська обласна книжкова друкарня 333700, м. Сімферополь, вул. Генерала Васильєва, 44 Кількість об'єктів — 3	00196204	ЗАПОРІЗЬКА ОБЛАСТЬ Спеціальне виробництво Дніпровського електродного заводу 330600, м. Запоріжжя, Північне шосе, ГСП-982 Кількість об'єктів — 1	5453686	ХАРКІВСЬКА ОБЛАСТЬ Шовкорадгосп «Кумовський» 313069, м. Красноград, вул. Димитрієва, 1 Кількість об'єктів — 1
2472269	ДОНЕЦЬКА ОБЛАСТЬ Державне всеукраїнське видавництво «Донбас» 340000, м. Донецьк, проспект Б. Хмельницького, 102 Кількість об'єктів — 1	19389809	ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА ОБЛАСТЬ ВО «Карпати» 284008, м. Івано-Франківськ, вул. Галицька, 201 Кількість об'єктів — 1	709187	ХЕРСОНСЬКА ОБЛАСТЬ Високопільська міжрайонна коконосушарня «Міжрайшовк» 326100, смт Високопіль, вул. Гагаріна, 22 Кількість об'єктів — 1
2472683	ЗАКАРПАТСЬКА ОБЛАСТЬ Всеукраїнське державне багатoproфільне видавництво «Карпати» 294000, м. Ужгород, площа Жупанатна, 3		Всього по органу управління — 3	00380416	ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСТЬ Кам'янець-Подільський завод продтоварів 281900, м. Кам'янець-Подільський, вул. Індустріальна, 3 Кількість об'єктів — 1
5905616	Державне підприємство «Видавництво «Закарпаття» 294006, м. Ужгород, вул. Гагаріна, 42/1 Кількість об'єктів — 2		Орган управління МІНЕКОБЕЗПЕКИ ЛУГАНСЬКА ОБЛАСТЬ Дослідне підприємство Українського наукового центру охорони води 349940, м. Северодонецьк, вул. Гагаріна, 93 Кількість об'єктів — 1	4529772	ЧЕРНІВЕЦЬКА ОБЛАСТЬ Державний шовкорадгосп «Буковинський» 275378, Хотинський район, с. Блищадь Кількість об'єктів — 1
5905964	КІРОВОГРАДСЬКА ОБЛАСТЬ Кіровоградське державне видавництво 316000, м. Кіровоград, вул. Глінки, 2 Кількість об'єктів — 1	5802827	Всього по органу управління — 1		Всього по органу управління — 31
5905585	ЛУГАНСЬКА ОБЛАСТЬ Видавництво «Лугань» 348022, м. Луганськ, вул. Лермонтова, 16 Кількість об'єктів — 1		Орган управління МІНАГРОПРОМ АВТОНОМНА РЕСПУБЛІКА КРИМ Нижньогірська міжрайонна коконосушарня 334750, смт Нижньогірський, вул. Першотравнева, 6	3443784	
2473895	ЛЬВІВСЬКА ОБЛАСТЬ Державне підприємство «Всеукраїнське державне багатoproфільне видавництво «Каменяр» 290000, м. Львів, вул. Підвальна, 3	05385269	Советська міжрайонна коконосушарня «Міжрайшовк» 334730, смт Советський, вул. Першотравнева, 6	1393774	
3355703	Державне спеціалізоване видавництво «Світ» при Львівському держуніверситеті 290000, м. Львів, вул. Дорошенка, 41	05385275	Аграрно-виробниче підприємство «Кримшовк» 333700, м. Сімферополь, вул. Севастопольська, 33 Кількість об'єктів — 3	03449211	
5905697	Державне підприємство «Видавництво «Вільна Україна» 290053, м. Львів, вул. Володимира Великого, 2	00696119	ВІННИЦЬКА ОБЛАСТЬ Орендне спеціалізоване підприємство «Подільськагрохарчорембуд» 286037, м. Вінниця,	03449226	
2470141	Львівська державна книжкова фабрика «Атлас» 290005, м. Львів, вул. Зелена, 20	00388547			
2477019	Український науково-дослідний інститут поліграфічної промисловості імені Т. Г. Шевченка 290026, м. Львів, вул. Володимира				

03449232	господарства «Донецькдіпдор» 320055, м. Донецьк, проспект Комсомольський, 6-а	1432026	Кількість об'єктів — 1
	ЖИТОМИРСЬКА ОБЛАСТЬ Житомирський державний інститут «Житомирдіпрошлях» 262014, м. Житомир, вул. Шорса, 16/2		Кількість об'єктів — 1
3449278	ЛЬВІВСЬКА ОБЛАСТЬ Західний державний інститут проектування шляхового господарства «ЗахідДІПрошлях» 290053, м. Львів, вул. Володимира Великого, 54	01432761	Кількість об'єктів — 1
	ОДЕСЬКА ОБЛАСТЬ Одеський державний інститут по проектуванню дорожнього господарства «Одесадіпдор» 270031, м. Одеса, вул. Грушевського, 49		Кількість об'єктів — 1
03450790	ТЕРНОПІЛЬСЬКА ОБЛАСТЬ Міжобласне спеціалізоване виробниче управління буропідривних робіт «Західшляхвибухпром» 282006, м. Тернопіль, вул. Гайова, 47	05474317	Кількість об'єктів — 1
	ХАРКІВСЬКА ОБЛАСТЬ Харківський державний інститут по проектуванню шляхового господарства «Харківдіпрошлях» 310052, м. Харків, вул. Свердлова, 57		Кількість об'єктів — 1
5422987	м. КИЇВ Державне підприємство «Укршляхзв'язок» 252127, м. Київ, вул. Заболотного, 3	14308279	Кількість об'єктів — 1
	Державне підприємство «Спеціалізоване виробниче управління «Київшляхвибухпром» 252001, м. Київ, вул. Михайлівська, 24-а		Кількість об'єктів — 1
21511118	Державне підприємство обслуговування повітряного руху України «Украерорух» 252135, м. Київ, просп. Перемоги, 14	02573547	Кількість об'єктів — 3
	МАЙНОВІ КОМПЛЕКСИ ПІДПРИЄМСТВ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ З ЇХ ІНФРАСТРУКТУРОЮ ПО ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ		Кількість об'єктів — 3
01103713	«Харківзалізничпостач» 310001, м. Харків, вул. Довгалевського, 19	04814828	Кількість об'єктів — 1
	Всього по органу управління — 13		Всього по органу управління — 1

Орган управління МІНФІН			
00278764	ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА ОБЛАСТЬ Коломийська паперова фабрика 285200, м. Коломия, вул. Фабрична, 10	00994207	Кількість об'єктів — 1
	Всього по органу управління — 1		Всього по органу управління — 1

Орган управління КОМІТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА			
3379968	ДОНЕЦЬКА ОБЛАСТЬ Державне міжобласне будівельно-експлуатаційне підприємство «Дніпроканалбудексплуатація» 340000, м. Донецьк, вул. Зайцева, 75	00292451	Кількість об'єктів — 1
	КИЇВСЬКА ОБЛАСТЬ Броварське управління зрошувальних систем 255020, м. Бровари, вул. Воїнів-інтернаціоналістів, 6		Кількість об'єктів — 2
20578942	КАГАРЛИЧЬКЕ державне підприємство по експлуатації водогосподарських об'єктів 255420, м. Кагарлик, вул. Фрунзе, 103	02803690	Кількість об'єктів — 1
	КІРОВОГРАДСЬКА ОБЛАСТЬ Ленінське обласне виробниче управління по меліорації і водному господарству 316022, м. Кіровоград, площа Кірова, Будинок Рад, 1		Кількість об'єктів — 1
4528264	ОДЕСЬКА ОБЛАСТЬ Одеський експлуатаційно-технічний вузол зв'язку 272010, с. Біляївка, вул. Петрова, 10	20650510	Кількість об'єктів — 1
	ХЕРСОНСЬКА ОБЛАСТЬ Херсонський спеціалізований дослідно-виробничий центр автоматизації меліоративних систем 325032, м. Херсон, вул. Блюхера, 60		Кількість об'єктів — 1
4394579	КАХОВСЬКЕ районне виробниче ремонтно-експлуатаційне об'єднання по меліорації і водному господарству 326800, м. Каховка, промбаза	1431995	Кількість об'єктів — 2
	Всього по органу управління — 7		Всього по органу управління — 2

Орган управління КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ГЕОЛОГІЇ ТА ВИКОРИСТАННЯ НАДР			
23450378	АВТОНОМНА РЕСПУБЛІКА КРИМ Державне геологічне підприємство «Південекогеоцентр» 333710, м. Сімферополь, вул. Жуковського, 25	05400856	Кількість об'єктів — 2
	ДНІПРОПЕТРОВСЬКА ОБЛАСТЬ Державне геологічне підприємство «Південукргеологія» 320600, м. Дніпропетровськ, вул. Чернишевського, 11		Кількість об'єктів — 1
25119860	ДОНЕЦЬКА ОБЛАСТЬ Донецьке державне регіональне геологічне підприємство «ДонецькДРГП» 343000, м. Артемівськ, вул. Сибірцева, 17	14314311	Кількість об'єктів — 1
	ЛУГАНСЬКА ОБЛАСТЬ Східне регіональне геологічне підприємство «СхідДРГП» 348022, м. Луганськ, вул. Радянська, 38		Кількість об'єктів — 1
25361584	ЛЬВІВСЬКА ОБЛАСТЬ Львівський геологорозвідувальний інститут 290601, м. Львів, пл. Міцкевича, 8	13685815	Кількість об'єктів — 1
	ОДЕСЬКА ОБЛАСТЬ Причорноморське державне регіональне геологічне підприємство «ПричорноморДРГП» 270070, м. Одеса, вул. 25-ї Чапаєвської дивізії, 1		Кількість об'єктів — 1

1432026	Кількість об'єктів — 1	02573547	м. КИЇВ
	ПОЛТАВСЬКА ОБЛАСТЬ Науково-дослідний інститут технології буріння 314002, м. Полтава, вул. Фрунзе, 149		Готельний комплекс «Дніпро» 01001, м. Київ, вул. Хрещатик, 1/2
01432761	Кількість об'єктів — 1	1130621	Кількість об'єктів — 1
	м. КИЇВ Державне геофізичне підприємство «Укргеофізика» 252057, м. Київ, вул. С. Петровської, 10		Всього по органу управління — 1
05474317	Державне геологічне підприємство «Геосервіс» 252073, м. Київ, вул. Червоних Козаків, 10	1130555	Орган управління МІНТРАНС
	Північне державне регіональне геологічне підприємство Північгеологія» 252088, м. Київ, пров. Геофізиків, 10		АВТОНОМНА РЕСПУБЛІКА КРИМ
25398506	Державне геологічне підприємство «Кіровгеологія» 252103, м. Київ, вул. Кіквідзе, 8/9	20572069	Державний міжнародний аеропорт «Сімферополь» 95009, м. Сімферополь
	Кількість об'єктів — 4		Кількість об'єктів — 1
14308279	Всього по органу управління — 12	1131508	ДОНЕЦЬКА ОБЛАСТЬ Донецька державна авіакомпанія «Донбас — Східні авіалінії України» 83021, м. Донецьк
	Орган управління ДЕРЖКОМТУРИЗМУ		Кількість об'єктів — 1

Орган управління ДЕРЖКОМТУРИЗМУ			
02573728	АВТОНОМНА РЕСПУБЛІКА КРИМ Готель «Ореанда» 334235, м. Ялта, вул. Леніна, 35/2	1130644	Кількість об'єктів — 1
	Мотель-кемпінг «Поляна казок» 334237, м. Ялта, вул. Кірова, 167		Львівське державне підприємство «Львівські авіалінії» 79003, м. Львів
04814828	Кількість об'єктів — 2	01125821	Кількість об'єктів — 1
	м. КИЇВ Готельний комплекс «Дніпро» 252001, м. Київ, вул. Хрещатик, 1/2		ОДЕСЬКА ОБЛАСТЬ Державна авіакомпанія «Одеські авіалінії» 65054, м. Одеса, аеропорт «Одеса»
02573547	Кількість об'єктів — 1	25469821	Українське Дунайське пароплавання 68600, м. Ізмаїл, вул. Краснофлотська, 28
	Всього по органу управління — 3		Кількість об'єктів — 2

Орган управління ДЕРЖКОМЛІСГОСП			
994035	м. КИЇВ Український державний проектний впроваджувальний центр організації праці «Укрдержцентрпраціліс» 252013, м. Київ, вул. Деревообробна, 1	2465973	ХАРКІВСЬКА ОБЛАСТЬ Державне авіаційне підприємство «Міжнародний аеропорт «Харків» 61031, м. Харків, вул. Ромашкіна, 1
	Українське державне госпрозрахункове об'єднання матеріально-технічного постачання «Укрдержлісгоспстач» 252071, м. Київ, вул. Нижній вал, 21		Кількість об'єктів — 1
994443	Київська база матеріально-технічного постачання 252176, м. Київ, вул. Електриків, 29-а	2471910	Всього по органу управління — 7
	Державне підприємство «Ліс» 253139, м. Київ, вул. Братиславська, 50		Орган управління ДЕРЖАВНИЙ КОМІТЕТ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ, ТЕЛЕБАЧЕННЯ ТА РАДІОМОВЛЕННЯ
22897025	Державне виробничо-збутове підприємство «Діброва» з філіалами в областях: Волинській, Житомирській, Київській, Хмельницькій	05905680	АВТОНОМНА РЕСПУБЛІКА КРИМ Республіканське видавництво «Таврія» 333000, м. Сімферополь, вул. Горького, 5
	252176, м. Київ, вул. Електриків, 29		Видавництво та друкарня «Таврида» 333700, м. Сімферополь, вул. Генерала Васильєва, 44
00994207	Кількість об'єктів — 5	2473754	Кількість об'єктів — 2
	Всього по органу управління — 5		ВОЛИНСЬКА ОБЛАСТЬ Волинська обласна друкарня 263010, м. Луцьк, проспект Волі, 27

Орган управління ДЕРЖКОМЗВ'ЯЗОК			
04540615	ОДЕСЬКА ОБЛАСТЬ Державний інститут по розвідуванню і проектуванню об'єктів зв'язку «Укрзв'язокпроект» об'єднання «Укрелектрозв'язок» 270021, м. Одеса, вул. Ніжинська, 44	05905591	Кількість об'єктів — 1
	м. КИЇВ Українське державне підприємство поштового зв'язку «Укрпошта» 252001, м. Київ, вул. Хрещатик, 22		Кількість об'єктів — 1
21560045	Кількість об'єктів — 1	02466139	Всього по органу управління — 2
	Всього по органу управління — 2		ДОНЕЦЬКА ОБЛАСТЬ Державне всеукраїнське видавництво «Донбас» 340000, м. Донецьк, проспект Б. Хмельницького, 102

Орган управління УКРБУДМАТЕРІАЛИ			
00292451	ЖИТОМИРСЬКА ОБЛАСТЬ Головинський кар'єр 261035, смт Головине, вул. Адміністративна, 8	5905616	Кількість об'єктів — 1
	КІРОВОГРАДСЬКА ОБЛАСТЬ Кіровоградське державне виробниче підприємство «Кіровоградграніткомплекс» 316028, м. Кіровоград, вул. Маркса, 53-а		Кількість об'єктів — 1
02803690	Кількість об'єктів — 1	5905964	Всього по органу управління — 2
	Всього по органу управління — 2		ЛУГАНСЬКА ОБЛАСТЬ Видавництво «Лугань» 348022, м. Луганськ, вул. Лермонтова, 16

Орган управління УКРФІТОТЕРАПІЯ			
20650510	КІРОВОГРАДСЬКА ОБЛАСТЬ Радгосп «Троянський» 317412, Новомиргородський район, с. Троянове	2473895	Кількість об'єктів — 1
	Кількість об'єктів — 1		Всього по органу управління — 1

Додаток 2 до Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про перелік об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації»

ЗМІНИ, що вносяться до переліку об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації, але можуть бути корпоратизовані

1. Включити до переліку:

Орган управління МІНЕНЕРГО			
05400856	ЛУГАНСЬКА ОБЛАСТЬ Державне відкрите акціонерне товариство «Луганський інститут по проектуванню підприємств вугільної промисловості» «Луганськдіпрошахт» 91056, м. Луганськ, вул. Пушкіна, 1	5905711	Кількість об'єктів — 1
	Кількість об'єктів — 1		Всього по органу управління — 1

Орган управління МІНПРОМПОЛІТИКИ			
14314311	ЧЕРНІГІВСЬКА ОБЛАСТЬ Відкрите акціонерне товариство «Хімтекстильмаш» 14011, м. Чернігів, вул. Шорса, 110	2476401	Кількість об'єктів — 1
	Кількість об'єктів — 1		м. КИЇВ Державне науково-виробниче підприємство «Дельта» — ДНВП «Дельта» 03142, м. Київ, вул. Акад. Кримського, 27
13685815	Кількість об'єктів — 1	2470187	Кількість об'єктів — 1
	Всього по органу управління — 2		Всього по органу управління — 2

Орган управління ДЕРЖКОМТУРИЗМУ			
5905734	2470170	2470187	2470170

02573547	Готельний комплекс «Дніпро» 01001, м. Київ, вул. Хрещатик, 1/2 Кількість об'єктів — 1 Всього по органу управління — 1
Орган управління МІНТРАНС	
АВТОНОМНА РЕСПУБЛІКА КРИМ	
1130621	Державний міжнародний аеропорт «Сімферополь» 95009, м. Сімферополь Кількість об'єктів — 1
ДОНЕЦЬКА ОБЛАСТЬ	
1130555	Донецька державна авіакомпанія «Донбас — Східні авіалінії України» 83021, м. Донецьк Кількість об'єктів — 1
КИЇВСЬКА ОБЛАСТЬ	
20572069	Державний міжнародний аеропорт «Бориспіль» 08300, м. Бориспіль Кількість об'єктів — 1
ЛЬВІВСЬКА ОБЛАСТЬ	
1130644	Авіаційне державне підприємство «Львівські авіалінії» 79003, м. Львів Кількість об'єктів — 1
ОДЕСЬКА ОБЛАСТЬ	
1131508	Державна авіакомпанія «Одеські авіалінії» 65054, м. Одеса, аеропорт «Одеса»
01125821	Українське Дунайське пароплавство 68600, м. Ізмаїл, вул. Краснофлотська, 28 Кількість об'єктів — 2
ХАРКІВСЬКА ОБЛАСТЬ	
25469821	Державне авіаційне підприємство «Міжнародний аеропорт «Харків» 61031, м. Харків, вул. Ромашкіна, 1 Кількість об'єктів — 1 Всього по органу управління — 7

	325025, м. Херсон, Миколаївське шосе, 5 км Кількість об'єктів — 1	
5905740	ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСТЬ Державне видавництво «Поділля» 280015, м. Хмельницький, проспект Миру, 59 Кількість об'єктів — 1	00191856
2469698	ЧЕРНІВЕЦЬКА ОБЛАСТЬ Чернівецька обласна друкарня 274018, м. Чернівці, вул. Головна, 200 Кількість об'єктів — 1	00217159
2473168	м. КИЇВ Державне спеціалізоване видавництво «Україна» 254025, м. Київ, вул. Десятинна, 4/6	
5905674	Видавництво «Київська правда» 254136, м. Київ, вул. Маршала Гречка, 13	14309882
2470135	Головне підприємство республіканського виробничого об'єднання «Поліграфкнига» 252057, м. Київ, вул. Довженка, 3	24516317
2426463	Український науково-дослідний інститут спеціальних видів друку 253156, м. Київ, вул. Кіото, 25	00191218
2425034	Державне підприємство «Проектний та науково-виробничий центр «Поліном» 254054, м. Київ, вул. Воровського, 32-6	
2476669	Державне підприємство «Державне спеціалізоване видавництво «Вища школа» 254054, м. Київ, вул. Гоголівська, 7 Кількість об'єктів — 6	00186192
	Всього по органу управління — 31	

Орган управління ДЕРЖКОМЗВ'ЯЗКУ		
	м. КИЇВ Українське державне підприємство поштового зв'язку «Укрпошта» 01001, м. Київ, вул. Хрещатик, 22 Кількість об'єктів — 1	
	Всього по органу управління — 1	

2. Виключити з переліку:

Орган управління МІНЕНЕРГО		
	ДОНЕЦЬКА ОБЛАСТЬ Краматорська ТЕЦ 343905, м. Краматорськ, вул. Орджонікідзе, 10	
05470963	Краматорське підприємство теплових мереж 343901, м. Краматорськ, вул. Орджонікідзе, 26	
00131133	Підприємство «Донбастрансгаз» 338001, м. Горлівка, вул. Піонерська, 8-а Кількість об'єктів — 3	
00153169	ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА ОБЛАСТЬ Підприємство «Прикарпаттрансгаз» 284000, м. Івано-Франківськ, вул. Незалежності, 67 Кількість об'єктів — 1	
00153133	КИРОВОГРАДСЬКА ОБЛАСТЬ ТЕЦ Кіровоградських західних електричних мереж 316050, м. Кіровоград, проспект Комуністичний, 15 Кількість об'єктів — 1	
05425106	ЛУГАНСЬКА ОБЛАСТЬ Северодонецьке підприємство теплових мереж 349940, м. Северодонецьк, вул. Заводська, 6 Кількість об'єктів — 1	
05519830	ЛЬВІВСЬКА ОБЛАСТЬ Львівська ТЕЦ-2 290026, м. Львів, вул. Пластова, 125	
05471170	Львівські теплові мережі 290026, м. Львів, вул. Козельницька, 1	
00153123	Підприємство «Львівтрансгаз» 290026, м. Львів, ГСП, вул. Рибчака, 3 Кількість об'єктів — 3	
00131831	ПОЛТАВСЬКА ОБЛАСТЬ Кременчуцька ТЕЦ 315309, м. Кременчук, вул. Свіштовська, 2 Кількість об'єктів — 1	
14027356	СУМСЬКА ОБЛАСТЬ ТЕЦ Охтирських теплових мереж 245520, м. Охтирка, вул. Снайпера, 13 Кількість об'єктів — 1	
05471265	ХАРКІВСЬКА ОБЛАСТЬ Державне підприємство «Харківські теплові мережі» 310060, м. Харків, вул. Енергетична, 11	
00154252	Підприємство «Харківтрансгаз» 310001, м. Харків, пров. Інженерний, 1-а	
00153146	Підприємство «Шебелинкагазпром» 313771, Балаклійський район, смт Червоний Донець, вул. Жовтнева, 9 Кількість об'єктів — 3	
	ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСТЬ Кам'янець-Подільська ТЕЦ м. Кам'янець-Подільський, вул. Івана Франка, 42 Кількість об'єктів — 1	
04694614	ЧЕРКАСЬКА ОБЛАСТЬ Підприємство «Черкаситрансгаз» 257036, м. Черкаси, вул. Сумгаїтська, 3 Кількість об'єктів — 1	
00131386	ЧЕРНІГІВСЬКА ОБЛАСТЬ Чернігівська ТЕЦ 250023, м. Чернігів, вул. Ушинського Кількість об'єктів — 1	
16395360	м. КИЇВ Українське державне науково-виробниче об'єднання «Енергопрогрес» 252032, м. Київ, вул. Комінтерну, 27	
24076083	Державне підприємство «Науково-дослідний інститут енергетики» 252032, м. Київ, вул. Комінтерну, 27	
23517243	Підприємство «Київтрансгаз» 252005, м. Київ, просп. Комарова, 44 Кількість об'єктів — 3	
	Всього по органу управління — 20	

Орган управління МІНВУГЛЕПРОМ		
	ЛУГАНСЬКА ОБЛАСТЬ Науково-дослідний та проектно-конструкторський інститут «Вуглемеханізація» 348014, м. Луганськ, вул. Оборонна, 34 Кількість об'єктів — 1	
	Всього по органу управління — 1	

Орган управління МІНПРОМПОЛІТИКИ		
	АВТОНОМНА РЕСПУБЛІКА КРИМ Сакський державний хімічний завод 334310, м. Саки, вул. Заводська, 1	
05761732	Кількість об'єктів — 1	
00190934	ДНІПРОПЕТРОВСЬКА ОБЛАСТЬ Державне виробничо-промислове підприємство «Кривбасвибхупром» 324005, м. Кривий Ріг, вул. Каховська, 40 Кількість об'єктів — 1	
14311844	ДОНЕЦЬКА ОБЛАСТЬ Державне підприємство «Донецький завод гумохімічних виробів» 340013, м. Донецьк, вул. Софіївська, 1	
00204895	ВАТ «Содовий завод» 343204, м. Слов'янськ, вул. Чубаря, 91	
00191810	Новотроїцьке рудне управління 342322, Волноваський район, смт Новотроїцьке, вул. Радянська, 8, корп. 50	
00191827	Комсомольське рудоуправління концерну	

	«Укррудпром» 342430, м. Комсомольське, вул. Леніна, 1	
00191856	Докучаєвський державний флюсодоломітний комбінат 342332, м. Докучаєвськ, вул. Тельмана, 2	
00217159	Український проектно-технологічний науково-дослідний інститут вибухозахищеного і рудникового електрообладнання з дослідно-експериментальним виробництвом 340052, м. Донецьк, вул. ім. 50-ї гвардійської дивізії, 17 Кількість об'єктів — 6	
	ЖИТОМИРСЬКА ОБЛАСТЬ Державне підприємство «Завод «Ефес» 260310, м. Малин, а/с 23 Кількість об'єктів — 1	
	ЗАПОРІЗЬКА ОБЛАСТЬ Державний завод вуглець-вуглецевих композиційних матеріалів «Вуглекомползит» 330600, м. Запоріжжя, Північне шосе, ГСП-982	
24516317	ЗАТ «Підприємство з іноземними інвестиціями «Запорізький залізорудний комбінат» 332226, Василівський район, м. Дніпрорудне, вул. Промайданчик Кількість об'єктів — 2	
00191218	КИЇВСЬКА ОБЛАСТЬ Броварський державний завод порошкової металургії 255020, м. Бровари, Промвузол Кількість об'єктів — 1	
00186192	КИРОВОГРАДСЬКА ОБЛАСТЬ Світловодський державний комбінат твердих сплавів і тугоплавких металів 317000, Світловодський район, с. Павлівка Кількість об'єктів — 1	
00196173	ЛУГАНСЬКА ОБЛАСТЬ Первомайський машинобудівний завод Харківського НВО «ФЕД» 349970, м. Первомайськ, вул. Правика, 1 Кількість об'єктів — 1	
14307788	ЛЬВІВСЬКА ОБЛАСТЬ Державне науково-виробниче підприємство по радіоелектронній медичній апаратурі 290019, м. Львів, вул. Заводська, 31 Кількість об'єктів — 1	
14308434	м. КИЇВ Державне підприємство «Науково-виробничий комплекс «Електронприлад» 254116, м. Київ, вул. Василевської, 27/29	
14312134	Український науково-дослідний інститут текстильної промисловості 252022, м. Київ, вул. Козача, 122	
00311444	Державне особливе конструкторське бюро «Південь» 252151, м. Київ, проспект Повітрофлотський, 54	
14310939	Київський державний завод автоматики ім. Г. І. Петровського 254116, м. Київ, вул. Старокиївська, 10 Кількість об'єктів — 4	
14309356	м. СЕВАСТОПОЛЬ Державне підприємство «Балаклавське державне рудоуправління імені О. М. Горького» 335042, м. Севастополь, вул. Новікова, 11 Кількість об'єктів — 1	
00191906	Всього по органу управління — 20	

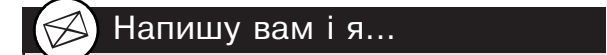
Орган управління МІНОСВІТИ		
	ВОЛИНСЬКА ОБЛАСТЬ Волинське підприємство торгівлі 263020, м. Луцьк, вул. Островського, 12 Кількість об'єктів — 1	
02124290	ДНІПРОПЕТРОВСЬКА ОБЛАСТЬ Дніпропетровський державний ливарно-механічний завод 320003, м. Дніпропетровськ, вул. Марата, 2 Кількість об'єктів — 1	
2500221	ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА ОБЛАСТЬ Експериментальний завод програмованих радіоелектронних навчальних терміналів 285200, м. Коломия, вул. Валова, 48 Кількість об'єктів — 1	
5714922	Всього по органу управління — 3	

Орган управління ДЕРЖКОМІНФОРМ		
	ДОНЕЦЬКА ОБЛАСТЬ Донецьке орендне книготорговельне оптово-роздрібне підприємство 340057, м. Донецьк, вул. Хіміків, 44 Кількість об'єктів — 1	
4865790	ЛЬВІВСЬКА ОБЛАСТЬ Львівське підприємство державного об'єднання матеріально-технічних ресурсів «Укрпостачпреса» 290008, м. Львів, вул. Підвальна, 3	
2471330	Львівське оптово-роздрібне державне підприємство «Укркнига» 290019, м. Львів, вул. Замарстинівська, 9 Кількість об'єктів — 2	
20820142	ОДЕСЬКА ОБЛАСТЬ Центральне державне підприємство оптової торгівлі «Укрпостачпреса» 270100, м. Одеса, вул. Луї Пастера, 64	
2471347	Державне книготорговельно-видавниче підприємство «Одеса-книга» 270001, м. Одеса, вул. Жуковського, 22 Кількість об'єктів — 2	
2471152	ХАРКІВСЬКА ОБЛАСТЬ Харківське виробничо-постачальне об'єднання «Укрпостачпреса» 310012, м. Харків, вул. Суздальські ряди, 7	
2471353	Харківське оптово-роздрібне книготорговельне підприємство 310017, м. Харків, вул. Кокчетавська, 20 Кількість об'єктів — 2	
14067686	м. КИЇВ Головне підприємство державного об'єднання матеріально-технічних ресурсів «Укрпостачпреса» 252124, м. Київ, пров. Радішева, 4	
2471324	Головне оптово-роздрібне книготорговельне підприємство «Укркнига» 252124, м. Київ, вул. Радішева, 12/16 Кількість об'єктів — 2	
2471086	Всього по органу управління — 9	

Орган управління ДЕРЖКОМСПОРТ		
	ЧЕРНІГІВСЬКА ОБЛАСТЬ Експериментальна фабрика спортивного одягу 250016, м. Чернігів, вул. Інструментальна, 6 Кількість об'єктів — 1	
21394813	Всього по органу управління — 1	

Орган управління УКРБУДМАТЕРІАЛИ		
	ЖИТОМИРСЬКА ОБЛАСТЬ Державне підприємство «Корнинський кар'єр» 261723, смт Корнин, вул. Кар'єрна	
00292439	Омелянівський гранітний кар'єр 260125, Коростенський район, с. Омелянівка Кількість об'єктів — 2	
13566743	Всього по органу управління — 2	

ДЕРЖАВА І ПРАВО

Напишу вам і я...

Мужність — жити власним розумом

Страшною стає держава, де людина залишена напризволяще, де життя увесь час ускладнюється, а перспектив на поліпшення не видно. Хоча Президент і заспокоює, що жити стало трохи краще. Цікаво: кому? Дикі реформи довели нашу країну до найвідсталішої в світі, тисячі співвітчизників емігрують на Захід. Виїздять вчені, інженери, робітники, залишають країну молоді жінки, поповнюючи закордоном будинки розпусти. Під виглядом ринку все перетворюється на товар, усе продається й купується — людина, совість, честь, розум, посада, секс.

У складному становищі опинилося покоління, що підрастає. Більшість молоді, закінчивши школу, не може вчитися далі, бо навчання стало платне. Молоді люди хочуть працювати, але в країні мільйони потребують цього. Немає роботи, немає зарплати, немає змоги сплатити за комунальні послуги. З цієї причини відключають воду, газ, електроенергію.

Якщо ви захворіли — за лікування також треба платити. Людина голодна, живе в холодній квартирі, без води, світла, тепла. Посилюється нервова напруженість у суспільстві, зростають захворювання — все це призводить до відчаю, до розпадів сімей, самовбивства. Поширюються негативні явища — злочинство, бандітизм, наркоманія, корупція, хабарництво. А ми кажемо, що будусмо нове суспільство, та натомість власноруч руйнуємо те, що було нами вже створено, тобто руйнуємо самі себе.

До речі, першим особам країни треба було б частіше зустрічатися з народом і не для показних телепрограм, а для ділових розмов. Може, менше помилок буде в їхній роботі. Взагалі, розвиток суспільства залежить від тих, хто диригує цим складним соціально-економічним і політичним процесом. Ми мусимо, як писав німецький філософ Кант, «мати мужність жити власним розумом», а не брати увесь час у кредит чужий дороговартісний розум.

Олексій СТЕФАНЮК,
Герой Радянського Союзу,
доктор економічних наук.

Ніжин
Чернігівської області.

Невдалий жарт

Указ про надання ветеранам Вітчизняної війни військових звань — невдалий жарт чи знущання з нашої старості? У військових і цивільних чинів, з'ясовується, є почуття гумору. Все-таки цікаво, з чого вони виходили, коли мені, рядовому солдатів Радянської Армії, вже у віці 78 років від народження Указом Президента України надавали чергове військове звання — старшина? Де логіка? Чи потрібні взагалі якісь звання людині в такому віці? Відтоді як я демобілізувався, минуло дуже й дуже багато часу. І, до речі, якщо судити з того, що зроблено, заслужив звання значно вищого.

В. СТЕШЕНКО,
інвалід війни II групи.

Луцьк.

Це ми проходили

Запропонована Кабміном система «накопичувальних рахунків» для пенсійного забезпечення за своєю суттю антинародна. Слід вдуматися у відверто грабіжницький характер так званого методу заохочення під час продовження роботи особою, яка досягла пенсійного віку. Пенсіонер за рік отримує приблизно тисячу гривень. Працюючи і не отримуючи ці кошти, він може мати лише... 36 гривень. Система «накопичувальних рахунків» подається під маркою «пенсійних реформ», та вона одразу вдарить по переважній більшості людей, що працюють і отримують мізерну зарплату. Немає гарантії, що, коли сформується значна за розмірами грошова піраміда, вона «несподівано» не розвалиться за вже добре опрацьованим сценарієм. І держава, як завжди, не матиме грошей, щоб компенсувати своїм громадянам їхні втрати. Сподіваємося лише на здоровий глузд народних депутатів, котрі можуть не погодитися з пропозиціями Кабміну.

М. ПЕДЕНКО.

Харків.

На якому полустанку загубився лист?

З наближенням тієї чи тієї дати, пов'язаної з Великою Вітчизняною війною, уряд та всі ЗМІ посилено висловлюють свою доброзичливість до тих, хто захищав Вітчизну від фашизму: ордени, медалі, пам'ятники... Але цей популізм не відповідає дійсності, можновладці з часом забувають про ветеранів і про Закон України «Про статус ветерана війни...», і про «Угоду глав СНД». Адже інвалідам війни, котрі бажали зустрітись зі своїми однополчанами в Росії, щороку видавали спеціальні талони на безплатний проїзд туди й назад. Цього року таких талонів військомати не отримали. Ми написали листа Президентіві як гаранту наших прав і свобод, але відповіді досі немає. Секретаріат переслав нашого листа до Міністерства соціального захисту, де він безслідно зник. Просимо газету донести наші волення до Президента країни.

З повагою,
Н. ХРИПУНОВ, від імені групи інвалідів війни.
Чернігів.

Крадуть гроші й довіру

Десять років ми довіряли свої вклади банку «Україна», який збанкрутів з вини вищих посадовців, а не з нашої. І напередодні знаменної дати, десятиріччя незалежної України, отримали подарунок — по 500 гривень з вкладу, решта суми — в невідомому майбутньому. Хто тепер поверне нашу готівку? Адже нам гроші потрібні щодня не лише на харчування, а й на ліки. До речі, хто забув, нагадаємо: вартість труни 1—1,5 тисячі гривень. На пенсію, що її сплачує держава за 40 років виробітку, багато не купиш. Тож і доводиться вкладати суми в банки, які крадуть не лише гроші, а й довіру громадян.

Вкладники Нікопольського відділення банку «Україна» — разом 12 підписів.

Дніпропетровська область.

Земельнопайовий конфлікт

Точка зору

У зв'язку з численними зверненнями громадян про порушення їх законних прав на земельний та майновий пай, нечіткістю формулювань законодавчих актів, недостатнім їх тлумаченням і роз'ясненням у засобах масової інформації та масовістю таких випадків на сьогодні ця проблема загострюється, що може призвести до глибокого соціального конфлікту на селі. Йдеться про незахищені верстви населення. Здебільшого це — пенсіонери, інваліди та їхні спадкоємці.

Проблема нині полягає в тому, що ті, хто не один десяток років пропрацював у КСП, позбавлені права на земельний та майновий пай. Прикладів цьому, підтверджених документально, достатньо. Пенсіонери, що пропрацювали в колгоспах усе життя, пішли на пенсію та померли протягом 1995—1996 років, як правило, не внесли до жодних списків, і тому їхні спадкоємці втрачають право на земельні та майнові паї.

Із поданих документів випливає, що спадкодавці були членами с/г підприємств на час видачі державних актів на право колективної власності на землю і їх було внесено до списків осіб, що мають право на земельну частку (пай). Сертифікатів на право на земельну частку (пай) вони не отримали до своєї смерті з не залежних від них причин, оскільки сертифікати видавалися власникам через рік і більше після видачі підприємствам державних актів на право колективної власності на землю.

У цьому випадку список осіб, що мають право на земельну частку (пай), є додатком до державного акта підприємства на право колективної власності на землю і свідченням того, що у особи виникло право на земельну частку (пай).

Сертифікат на право особи на земельну частку (пай) є своєрідним витягом з цього списку і підтверджувальним документом на право, яке виникло з часу прийняття Земельного кодексу та Закону «Про колективне сільськогосподарське підприємство» ще в 1992 році і було реалізоване при прийнятті рішення про передачу землі у колективну власність загальними зборами

даного колективного сільгоспдприємства, а вже після того почали складати списки і проводити роздержавлення землі (затвердження списків, формування земель колективної власності, схеми поділу земель колективної власності на частки (паї), виготовлення та видача сертифікатів — це останній етап у паюванні землі).

Те, що в даному випадку є порушення і що такі громадяни мають право на середню земельну частку (пай), підтверджується листом Державного комітету України земельних ресурсів від 12.01.2001 року за №14-11-12/102: «Безпідставне вилучення цього права (права на середню земельну частку (пай) навіть у померлої особи є порушенням чинного законодавства (прав спадкоємців). Особі, яка внесена до списку, що додається до державного акта на право колективної власності на землю, але не отримала сертифікат на право на земельну частку (пай) у зв'язку із смертю, відділами земельних ресурсів (виробничими підрозділами) виготовляється зазначений сертифікат (підставою є рішення ради, котра затвердила список до державного акта), який вручається спадкоємцю після вступу його в права спадкоємця та внесення в зв'язку з цим відповідних змін до сертифіката». Є випадки, коли відмовляють у праві на середню земельну частку громадянам, які і сьогодні живуть.

Так, житель Бучацького району Веселовську Наталію Григорівну і Тимчій Анастасію Петрівну позбавили права на земельну частку (пай) тільки за те, що вони пенсіонери і про-

живали з дочками в іншому місці.

Є й інші мотиви відмови у праві на середню земельну частку (пай). Приміром, невироблення трудового мінімуму в період паювання (в інший період можна було і зовсім не працювати). Хоча з наведених прикладів видно, що дані громадяни були членами с/г підприємств на час видачі державних актів на право колективної власності на землю. Членство в колективному сільгоспдприємстві визначається не трудовими відносинами, а законом.

Навіть тиран Сталін не позбавляв членства в колгоспах, а тільки не зараховував до пенсії роки, коли не був вироблений трудовий мінімум. Нинішні демократи пов'язують членство в КСП з виробничими відносинами, виключають із членів КСП громадян, які припинили трудові відносини, що є незаконно. Членство в КСП дає першочергове право на працевлаштування, членами КСП можуть бути лікарі, вчителі, дільничні міліціонери і т. д. На сьогоднішній день така законодавча база, а тому тут потрібно тлумачення даної норми Верховною Радою, Конституційним Судом. Дана норма підтверджена Законом України «Про колективне сільськогосподарське підприємство» (ст. 5 «Членство в підприємстві»).

Членство в підприємстві ґрунтується на праві добровільного вступу до членів підприємства і безперешкодного виходу зі складу його членів.

У процесі проведення земельної реформи одним із найважливіших питань є забезпечення законних прав громадян на отримання у власність земельних та майнових паїв.

На практиці виникають певні труднощі, пов'язані з реальною реалізацією своїх законних прав членами с/г підприємств. Процес проведення земельної реформи іноді триває 2—3 роки, а то й більше. Після паювання землі та майна виявляється, що окремі члени с/г підприємств не отримали з різних причин паї (безпідставно не були внесені у списки, господарства «забували» про окремих своїх членів тощо).

Труднощі з членством також виникають через те, що с/г підприємства в дев'яностих роках двічі—тричі реорганізовувались і не всі члени реорганізованих господарств ставали членами або дотримувались процедури набуття членства у новостворених підприємствах.

Під час поновлення своїх законних прав громадяни звертаються за захистом своїх прав у суди, де з'ясовується, що вони пропустили трирічний строк позовної давності для захисту свого права, встановлений ст. 71 Цивільного кодексу України. Дуже часто це трапляється через низький рівень правових знань сільського населення, відсутність у них коштів або можливості звертатися по допомогу до юриста або в органи влади.

Іноді виникають парадоксальні випадки, коли особи були членами с/г підприємств на час розпаювання і мали право на земельний та майновий паї, але не були внесені у списки. Вони працюють і є членами й донині, проте не можуть поновити свої права через суд у зв'язку з пропуском строків позовної давності.

Зі змісту ст. 9 Закону України «Про колективне сільськогосподарське підприємство», п. 2 Указу Президента України «Про невідкладні заходи щодо прискорення земельної реформи в сфері сільськогосподарського виробництва» від 10.11.1997 року та п. 2. Указу Президента України «Про порядок паювання земель, переданих у колективну власність с/г підприємствам і організаціям» від 8.08.1995 р. можна зробити висновок, що

право кожного члена колективного с/г підприємства на отримання у власність земельної частки (паю) є невіддільним і не може бути обмежене певними строками. Законом не передбачено виключення або припинення членства керівником, зборами чи виробничими відносинами.

Громадяни, яких позбавлено законного права на середню земельну частку (пай), зверталися по допомогу до різних посадових осіб — починаючи від районних керівників до найвищих посадовців держави, але матеріали направлялися на місця до тих самих посадових осіб, чим не дотримано чинного законодавства в частині заборони направляти скарги до тих самих осіб і недостатнього реагування правоохоронних органів на факти грубого порушення конституційних прав громадян.

На нашу думку, проблеми, описувані в цьому матеріалі, виникають саме через незрозуміння та неправильне трактування норм законодавства щодо механізму виникнення права на середню земельну частку (пай).

Так, право на середню частку (пай) виникло після прийняття Земельного кодексу України, Закону України «Про колективне сільськогосподарське підприємство».

Право було реалізовано після прийняття рішення загальними зборами колективного сільськогосподарського підприємства про передачу землі у колективну власність.

З цього часу і слід вважати право на середню земельну частку (пай) таким, що не тільки виникло, а й було набуто, і відтоді є об'єктом права власності на середню земельну частку (пай).

Складання списків громадян, які мають право на середню земельну частку (пай) в землях колективної власності, виготовлення державного акта на право колективної власності, його реєстрація, виготовлення та видача сертифікатів — це закріплення цього права документально, що дає можливість розпоряджатися земельною ділянкою як власністю, і дані етапи не можуть трактуватися як норма реалізації і закріплення права на середню земельну частку (пай).

У разі винесення судами позитивних рішень щодо реалізації права на середню земельну частку (пай) виникають труднощі під час їх виконання.

Суди помилково виносять рішення про виділення земельних часток (паїв) із земель запасу чи резерву або взагалі без визначення цих земель, що не відповідає нормам Земельного кодексу. «Площа земель, що передаються у колективну власність, становить різницю між загальною площею земель, що знаходяться у віданні відповідної Ради, і площею земель, які залишаються у державній власності (землі запасу, лісовий фонд, водний фонд, резервний фонд тощо) і у власності громадян».

Йдеться про те, що землі запасу і резервного фондів узагалі не підлягають паюванню. Середня земельна частка (пай) може виділятися тільки із земель колективної власності. Тому рішення судів повинні базуватися на внесенні змін до рішення відповідної ради про розмір середньої земельної частки (паю), яка має бути зменшена шляхом корегувального коефіцієнта, а державні акти, якщо вони виготовлені, або сертифікати визнаються недійсними в частині розміру земельної частки (паю).

Середня земельна частка (пай) є розрахункова величина і може бути змінена, що підтверджено Комісією Верховної Ради України з питань агропромислового комплексу (лист від 7 травня 1993 року № 489/1): «Середня земельна частка — це виключно розрахункова норма (одиниця), яка визначається тільки у випадках: виходу працівників із складу колективного сільськогосподарського підприємства, сільськогосподарського кооперативу та сільськогосподарського акціонерного товариства; безплатної передачі земельної ділянки у власність, яка надана громадянину для ведення селянського (фермерського) господарства».

Для задоволення вимог громадян та надання їм поновленого права на земельну частку (пай) слід запровадити корегувальний коефіцієнт, який враховуватиме факт зменшення середньої частки (паю) за рахунок внесення у додатковий список, що додається до державного акта на право колективної власності громадян, які набули права на середню земельну частку (пай) після видачі державного акта на право колективної власності (за рішенням судів, органів державної влади і т. д.).

Як уже зазначалося, право кожного члена колективного с/г підприємства на отримання у власність земельної частки (паю) є невіддільним і не може бути обмежене певними строками. Тому необхідно законодавчо продовжити членам колективного с/г підприємств, які не змогли реалізувати своє право на отримання у власність земельної частки (паю), хоча мали на це законне право під час проведення підприємством роздержавлення, строки реалізації їх права до 2005 р. або законодавчо закріпити, що право кожного члена колективного с/г підприємства на отримання у приватну власність земельної частки (паю) є невіддільним і не може бути обмежене будь-якими строками.

Євген ДУФАНЕЦЬ,
голова Тернопільської обласної організації Української селянської демократичної партії.
Колаж Ганни ЦАБУТ.

Р. С. Пропозиції, викладені в цьому матеріалі, було передано Президенту України, Голові Верховної Ради та народним депутатам України.

 3 ПОШТИ

Невиправдана праця

З 14 років, після визволення в січні 1944 року села, разом з жінками відбудовував господарство колгоспу, де працював на різних сільгоспроботах до жовтня 1950 року, аж до призова в армію. Після армії повернувся в рідне село, вступив до зоотехнікуму на ветеринарне відділення. Після чотирьох років навчання направили за спеціальністю в інший колгосп, але в нашому ж районі. Без відриву від виробництва закінчив ветеринарний факультет Білоцерківського сільськогосподарського інституту. Лише в 1984 році переїхав в рідне село доглядати стареньку матір, став працювати завідувачем Козацької дільничі ветмедицини, де обслуговував 5 господарств та 6 населених пунктів. Мати померла в 1992 році, за мною залишилися будинок та присадибна ділянка. На пенсію я оформився в 1999 році. У виділені земельного паю мені відмовили, мотивуючи тим, що я працював у соціальній сфері, а успадкувати земельний пай матері не можу, тому що права на земельний пай у неї немає, оскільки вона померла до проведення земельної реформи. Тож неже не моя мама, ні я, пропрацювавши все своє трудове життя у сільському господарстві, не маємо права на земельний пай.

Григорій КОРОЛЬ.

Козацьке
Звенигородського району.
Черкаської області.

У списках нема — паю нема

Мій батько все своє життя працював у колгоспі села Чорна, звідти й на пенсію пішов. Помер у квітні 1996 року. Державний акт на право колективної власності на землю ПОП «Чорнянське» видано 22 березня 1996 року, а списки затвердили 28 червня 1996 року, у зв'язку з чим мені повідомили, що я не вправі успадкувати право батька на земельний пай, оскільки на час затвердження списків він уже помер. Я звернулася по захист до суду. І от яким чином вирішив суд першої інстанції, а згодом з цим рішенням погодились і суди касаційної інстанції: «Згідно з Указом Президента України від 8.08.1995 р. № 720 право на земельну частку (пай) мають члени КСП, в т. ч. і пенсіонери, які раніше працювали в ньому і залишаються членами зазначеного підприємства, відповідно до списку, що додається до державного акта на право колективної власності на землю.

В даному указі не визначено терміну складання списків — чи до видачі державного акта, чи після. Ваш батько Забудний О. М. помер 7 квітня 1996 р. На день затвердження списків 28.06.96 р. він уже не був членом КСП. Згідно зі статутот членство в ньому припиняється в зв'язку зі смертю».

Люба ДАРМОРОЗ.

Чорна Чемеровецького району
Хмельницької області.

Десять років незалежності української держави: шлях у нове тисячоліття

Десять років тому Україна використала свій найважливіший доленосний шанс, до якого прямувала декілька століть, — здобула незалежність. Позадю — епоха репресій, диктатури, геноциду та війн, епоха кривавої збройної боротьби за право бути собою, епоха підпільної правди й публічної брехні. 24 серпня вже увійшло в життя українського народу як символ його самоствердження у вільному культурному й політичному просторі. Однак нині, як і на початку 90-их, аж ніяк не всі розуміють, яких наполегливих зусиль вимагає справжня трансформація країни в демократичну державу, якої вимогливості до самих себе потребує цей процес. Незалежність, здобута, на перший погляд, таким легким шляхом, і досі не стала фактичною незалежністю народу від стереотипів свідомості, насаджених століттями бездержавності. А якщо перевести проблему в площину філософської дилеми, то слід наголосити, що в Україні свідомість завжди визначала буття, а не навпаки.

Історія, ця вчителька життя, без упину ставила наш народ у дуже складні, граничні ситуації, які загрожували йому зникненням, асиміляцією. І цей досвід виживання в постійних загрозливих умовах не міг не вплинути на нашу етнопсихологію. Завдяки йому українці здатні мобілізувати свої сили й настрів в час найкритичніших або найвідповідальніших історичних моментів, демонструвати могутнє духовне піднесення, зазнаючи часом нелюдських випробувань.

Однак протягом останніх століть ми виявили й іншу рису — недостатню спроможність тривалий час зберігати той імпульс відродження, перетворювати його енергію на буденну, важку, часом і зовсім непомітну роботу задля досягнення поставленої загальної мети. Образно висловлюючися, після засіву спільного великого поля ми схильні розбігатися по власних дрібних горах, забуваючи, що засів — то часом лише перший красивий жест, а доглядати ниву, стерегти від зайд, виполувати бур'ян, врешті боротися за врожай — треба так само гуртом.

Навчитися по-новому мислити, а відтак по-новому працювати, позбутися старих комплексів, як змртілої шкіри, — справа декількох поколінь, справа ще далеко не завершена. І наша партія «Трудова Україна» та однойменна група в парламенті пріоритетно працюють над розв'язанням цієї проблеми.

Часом правда життєвих реалій для багатьох така страшна, що сказати її самим собі люди бояться. У перші роки розбудови самостійної держави за хвилину ейфорії майже ніхто не помітив навали якісно нових проблем. Тому й трансформаційний потенціал країни і досі не повністю використано.

Розпочати життя в умовах тверезої оцінки реалій повинен і кожен громадянин, і всі органи, всі структури державного організму. Економічна, культурна, моральна та великою мірою політична прірви, які нам продовжують загрожувати, найімовірніше стають закономірним наслідком тієї катастрофічної байдужості та бездіяльності, що проявляється нині на всіх щаблях політи-

ко-правової системи. У зв'язку з цим згадуються слова одного з найдотепніших письменників зі світовим іменем Бернарда Шоу, який казав, що охочий до роботи працює, а той, хто не хоче працювати, — повчає. Хоч як прикро, явища такої втечі від реальної роботи, заподання в словесний анабіоз можна й нині спостерегти у нас і на рівні куховарки, і на рівні політика найбільшого калібру. І коли куховарка в даному разі ризикує хіба що якістю обіду, то політики й державні діячі легковажать відповідальністю за долю держави й народу. Поза проблемами, певним чином запрограмованими на психологічному рівні, мусимо бачити й підсумки практичної діяльності гілок влади, їхні прозоріння та прорахунки.

Залишаються великі прогалини загалом у законодавчому полі. Вельми істотною є потреба на рівні юридичної бази створити чіткий коридор законів, яким було б легко працювати до реалізації реформ. Дотепер не прийнято низку кодексів, які допомогли б суспільству набрати стабіль і розмірений темп розвитку, реалізувати права і свободи людини, задекларовані в Основному Законі. Внутрішнє право, як засвідчують парламентські експерти-правники «Трудової України», в багатьох розділах не узгоджене з міжнародними нормами.

Ліквідувати гальмівні протистояння в політикумі можна тільки діалогом. Відвертої розмови боїться лише той, кому насправді сказати нічого. Взаєморозуміння між представниками політичної більшості і меншості у політичному процесі є однією з головних передумов демократії. Тільки тоді цивілізовані переговори в рамках Конституції і чинного законодавства стануть можливими.

Конструктивнішою має стати і співпраця самих гілок влади. Майбутнє визначатимуть не перетягування повноважень одне від одного, не векторний різнобій за прикладом лебедя, рака та щуки, а прагматична робота задля досягнення ефективних домовленостей. На протистоянні уряду й парламенту Україна вже неодноразово попеклася. Без

сумніву, новий Кабінет Міністрів урахує цей болючий досвід свого попередника, котрий досяг певних економічних показників, але припустився прорахунків у кадровій політиці, не зумів закріпити успіхи консенсусом із законодавчим органом влади і упоєнно віддався демонстрації своїх досягнень, ніби й не помітивши реальний занепад у багатьох сферах, зокрема соціальній.

Конкретний інструментарій тактичних кроків економічної й політичної розбудови країни відтепер треба нанизувати на осердя продуктивної співпраці Верховної Ради та уряду. Саме така сконсолідована влада здатна повернути собі довіру народу — чесноту, що її підносив іще древній мислитель Конфуцій, пишучи про своє бачення ідеального керівника держави.

Працюючи останніми роками в парламенті, керуючи роботою однієї з найбільших фракцій, якою є «Трудова Україна», роблю висновок, що гостро реагувати на весь обшир нинішніх проблем мусять не лише державні діячі, а й просте населення, чиє громадське позиції іноді так бракує, щоби підштовхнути до активних дій найбільших політиків. І проблеми наші, треба сказати, закономірні, бо тільки раби, за яких давно все вирішив господар, не мають проблем. Проживши ці етапні десять років у незалежній державі, можемо з гідністю назвати і найважливіші точки, відкладені на шкалі наших досягнень, констатувати, що процеси демократизації суспільного життя в Україні вже незворотні, що цей важкий період перманентної «перехідності» все-таки дав свої неocenітні плоди, що країна подолала останнє десятиріччя в мирі і спокої, попри намагання деструктивних сил збурити соціальні настрої.

Тож нехай сповняться сьогоднішні наші серця невичерпних сил віри, надії й любові до України, а в душах додасться ще більше снаги й упевненості в своїх силах. Бо жодні провокації вчорашніх і сьогоднішніх adeptів зла не потьмарили мудрість буття нашого народу, не зуміли озлобити його, кинути в провалля громадянських протистоянь, а скоріше самі лиходії озлобилися й утратили рівновагу тверезості. Бо століття бездіяльної інерції, зневіри, німоти й рабського страху вже не повернуться. Бо цивілізаційний вибір України вже зроблено остаточно. Попереду — тисячоліття праці на власній вільній ниві, тисячоліття злагоди й толерантності, заможності й процвітання. Попереду — довга, нелегка, але вдячна робота багатьох поколінь задля утвердження свого високого призначення в колі модерних європейських націй!

Ігор ШАРОВ, народний депутат України, керівник депутатської групи «Трудова Україна» у Верховній Раді.

Усяк себе рекламує

Region: політичний спектр

З наближенням виборів до рад різних рівнів дедалі активніше проявляють себе партії. Скажімо, обласна організація Аграрної партії була серед спонсорів професійного конкурсу «Пані Пошта Рівненщини 2001 року». А цими днями під її егідою розпочався десятиденний обласний пробіг «Спорт — здоров'я та престиж нації», присвячений 10-річчю незалежності нашої держави. У ньому разом з аматорами беруть участь сорок провідних спортсменів Рівненщини. Вони подолують 750 кілометрів дорогами області, побувають у всіх райцентрах на мітингах до ювілею та дня спортивних федерацій.

Обласна організація УНР напередодні десятиріччя незалежності прагне увічнити пам'ять загиблих за волю України. Так, у Рівному встановили стелу на місці розстрілу рівнян енкаведистами, в селі Олександрії Рівненського району — хрест...

Спонсорами різних акцій виступають також обласні організації СДПУ (о), Партії регіонів, НДП, Демсоюзу, ДемПУ, Партії зелених України.

Схоже, досі маловідоме на Рівненщині «Яблуко» теж не хоче залишатися в тіні і кілька тижнів тому вдалося до інформаційної «атаки» на мешканців Рівного, опустивши у поштові скриньки однойменну газету. Та й у районах почали реєструватись осередки «яблучників».

Активно проявляє себе на політичній арені й Демсоюз: активно щомісячні концерти в органному залі, взяв під опіку в Костопільському районі сім'ї, де виховують дітей-інвалідів тощо. А ось на рекламний кліп партії на захист підприємця Василя Гука із села Будеража Здолбунівського району відгуки неоднозначні, бо ролик має неточності: зокрема, щодо греблі, якої чоловік не будував (її споруджено на державні кошти ще у 1984—85 роках), щодо зупинення виробництва соняшникової олії (6 липня ц. р. В. Гук відпустив 677 літрів її за довіреністю одному з клієнтів)... А всі проблеми в підприємця — через юридичні помилки в оформленні документів та угод на оренду. Тим часом кліп досі «крутять». Зрештою, погана реклама — теж реклама.

Олександра ЮРКОВА.

Рівненська область.

Колонка оглядача

Історія як Естетика і НАВПАКИ

Нашу найновішу історію можна розглядати як історію естетики. Це дуже зручно: все як на долоні, без жодних хитрих цифр, статистики та бухгалтерії. Крім того, наша найновіша історія сама свідомо вється в рамки естетики. Приміром, про десятиліття нашої незалежності часто говорять як про втілений естетичний Ідеал і навіть намагаються знайти його зримий образ. Скоро на столичному майдані Незалежності цей образ постане перед нами в бронзі й мармурі. Подивимось. Утім, вивчати нашу Історію як історію Естетики можна й дешевшим способом. Просто треба уважніше придивлятися до дрібних змін естетичного пейзажу. Ці дрібні зміни іноді дають привід для зовсім не дрібних висновків. Ось лише два приклади. Два роки тому на ТБ само собою зникло унікальне «Шоу довгоносикив», натомість з'явився «Мамаду». Теж непогано, але зауважмо: якщо «довгоносики» були чимось таким, чого ні в кого нема, то «Мамаду» — щось таке, що десь у когось може бути. Підкреслимо це: небувале добровільно поміняли на буденне! А трохи згодом на ТБ, знову ж сама собою, перестала виходити передача Ольги Герасим'юк «Проти ночі». Ніхто не забороняв, просто, здається, що особлива душевна глибина виявилася непотрібною. Так само, як у першому випадку виявилось зайвим унікальне.

Уважний історик Естетики (чи естет Історії) після цих двох випадків міг запросто, за рік наперед, прогнозувати кризу уряду Ющенка. Бо тут відбулося те саме. Зняття Ющенка — то був не політичний акт, а естетичний: нащо нам цей ален делон, якщо всі ми домовилися гратися в штенселя і тарапуньку?! А він нам псує картину.

Цікаво, що естетичний вибір у таких випадках пояснюється завжди однаково. Чудові актори, Андрієнко та Опалев, переконували автора цих рядків, що «Шоу довгоносикив» мало рейтинг набагато нижчий, ніж «Мамаду», і тому, мовляв, усе правильно. Я їм вірю. Та з другого боку, рейтинг — дуже підступна вигадка демократії! Бо в рейтингу нема місця недосяжному, рейтинг любить лише доступне — синицю, а не журавля. Тому в наших рейтингах Ісус Христос не надзгоднав би якусь бабу-шентуху, котра обіцяє вилікувати нас від заїкання та енурезу! Що вже казати про передвиборчі рейтинги! Там ми показуємо свою цілковиту недовіру до естетичного ідеалу, і з цілої галереї портретів вибираємо завжди чомусь найневдаліший портрет! Ми підозріло ставимось до облич, які Бог створив вдало.

Виходячи з цього, можна припустити, що, скажімо, Чорновіл, Гетьман, Гонгадзе — жертви не політики, а естетики (цю музику ми не замовляли — «Мурку» давай!). Дивна нація: хоче жити інакше, але при цьому не хоче сприймати жодної інакшості!

О, в нашої новітній Історії (з погляду Естетики) є дивовижні речі! Шукаємо Ідеалу — і всіляко знущаємось з нього. Причому, ця зневага до ідеалу в нас повсякчас культивується й підживлюється. Візьміть хоча б нову уніформу даїшників — враження таке, що цей недолугий одяг вигадано спеціально для того, щоб народ іще більше не любив даїшника! Але ж даїшник, одягнений таким чином, теж себе не любить, але нас усіх він не любить тим більше! (Це ми вже зачепили таке філософсько-естетичне поняття як зміст і форма. Скажімо, у податківців з уніформою все гаразд, але зміст Податкового кодексу не ідеальний, тому ми не любимо податківців. Сильна наука — естетика!)

Хтось із філософів сказав: усе красиве — істинне і розумне. Мабуть. Але не у нас. У нас навіть жінок люблять не за цим правилом: хочеться, щоб красива —але не дуже розумна (згадаймо історію принцеси Ю).

Справедливо буде зауважити, що це почалося не за часів нашої Незалежності, а раніше. Пригадується, як літ п'ятнадцять тому київська комсомольська газета «Молода гвардія» з подачі літературознавця В'ячеслава Брюховецького передрукувала на цілу полосу статтю геніального Вернадського. Там був блиск і краса мислі. А саме йшли жнива. І от до редакції завітав секретар обкому комсомолу й інтимним тоном сказав: «Товариші, ну навіщо нашим комбайнерам Вернадський?!» Це звучало в тому самому тоні, що й приказка «Навіщо собаці п'ята нога?» Цікаво, що тепер робить той комсомольський секретар? Мабуть, продає комбайнерам солярку за комерційними цінами і «Джон Діри» без запчастин. Мабуть, що так — адже він ще аж он коли знав, чого треба, а чого не треба нашим комбайнерам!

Втім, кожному — своє. Той (забув, як його звали) продає солярку комбайнерам. А Брюховецький став, як відомо, ректором Києво-Могилянської академії. Отже, вибір нібито нікому не потрібного естетичного ідеалу інколи дає добрий результат! А це втішася.

Христофор ГРУША.

За даними пологового будинку...

За офіційними даними, чисельність населення України минулого року зменшилася на 419,6 тисячі осіб, або 0,8 відсотка, й на початок 2001-го становила 49291,2 тисячі. Головними складовими цього процесу, як і в попередні роки, залишаються природне та міграційне скорочення, відповідно 373 тисячі й 46,6 тисячі осіб. Зменшилася кількість новонароджених і водночас збільшилася смертність.

Із цими цифрами, а вони досить-таки тривожні, ми прийшли в підкомітет з питань законодавчого врегулювання проблем охорони здоров'я, материнства, дитинства та демографічної політики Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я, материнства та дитинства. Наш співрозмовник — народний депутат України, голова підкомітету Микола ГАБЕР.

— Миколо Олександровичу, за минулий рік чисельність населення України зменшилася майже на 420 тисяч осіб. Вас не тривожить така ситуація? Як на мене це — просто катастрофа. Якщо держава не впливатиме на демографічний процес, а ситуація розвиватиметься такими самими темпами, то через 15 — 20 років будемо казати вже не про 52 мільйони, як це ще якийсь рік—два тому так гордо звучало з телеекранів з уст Президента, а про 40. Ідеться фактично про вимирання нації...

— Ситуація з демографічними процесами в Україні мені відома, вочевидь, більш ніж будь-кому. Адже я очолюю підкомітет Верховної Ради, котрий і займається саме цими проблемами. Як на мене, окреслена вами картина з демографічною ситуацією в Україні значно серйозніша. Якщо брати сьогоднішні темпи зростання кількості населення й темпи смертності, то, з мого погляду, за найближчі названі вами 15 — 20 років ця цифра може становити навіть не 40 мільйонів, як ви кажете, а близько 25 — 30. Іде глобальне вимирання нації. Й мова не лише про етнічних українців — про всіх громадян, що проживають на теренах держави.

— Цифри ви називаєте відверто страшні. Це особисто ваші прогнози?

— Особисто мої. Повторю, демографічну ситуацію я знаю досить добре, які тенденції її подальшого розвитку. Якщо держава не займатиметься цією проблемою, може статися саме так. А проблема — доленосна для всіх нас, України.

Причин такого катастрофічного становища, на мою думку, кілька. Я б визначив чотири: економічний стан держави, екологія, політично-психологічна ситуація та, власне, демографія. Й усі вони досить тісно взаємопов'язані.

Перша — економічна. Нині ніхто в Україні, в тому числі й Президент Леонід Кучма, не наважиться заперечити, що в нас існує бідність. У такій ситуації (чи наближеній до неї) живе половина населення країни. Проте й сьогодні ще держава не встановила критеріїв визначення бідності. А саме вони мають бути невід'ємною

складовою подолання цього явища.

Таке поняття, як межа бідності. За офіційними даними, рівень її в минулому році становив близько 56,6 відсотка прожиткового мінімуму. А який він, той прожитковий мінімум, сьогодні? Офіційно визначений як 311 гривень п'ять копійок. Сім'ю, в якій лише один працюючий, цими грошима можна утримувати? А витрати на одяг, лікування, відпочинок, навчання? Як розподілили між усім, комунальними та іншими виплатами, все це?

Тим паче, що навіть працююча людина не гарантована сьогодні від ризику потрапити до категорії бідних. За тією-таки державною статистикою майже 78 відсотків усіх бідних становлять сім'ї, в яких хтось із дорослих працює. Бо всі минулі роки залишалася проблема несвочасної виплати заробітної плати. А ми пережили інфляцію, гіперінфляцію, що одразу додало проблемі гостроти — при зростанні цін не виплачена заробітна плата фактично втрачала свою реальну вартість.

Ризик бідності надзвичайно збільшує безробіття. Особливо це стосується малих міст. Якщо в сім'ях, де немає безробітних, рівень бідності становить 22,6 відсотка, то при трьох і більше безробітних він зростає до 41,5.

Маємо певну систему пільг. Це добрий крок із боку держави. Та якщо уважно в цьому розібратися, згадана система пільг не лише не забезпечує допомоги, як того треба, бідним верстам населення, а навпаки, як не парадоксально, сприяє помітному збільшенню доходів заможних верств, що безумовно призводить до зростання економічної нерівності.

А за бідністю завжди настає демографічні провали. Повторюю очевидне: сім'я, котрій часом і на хліб не вистачає, природно не в змозі відтворити нормальне потомство. А це вже, в свою чергу, позначиться на здоров'ї їхніх дітей і цей ланцюжок так і витиметься безкінечно, допоки хоча би щось у нашому житті не покращиться.

Далі. Після розпаду Радянського Союзу ми отримали

суспільство, в якому третина — пенсіонери. В Україні їх сьогодні близько 15 мільйонів. Ще частина — на підході до цього віку. Це — люди, що втратили власні заощадження, віру в спокійну старість. Позбулися й відрегульованої системи, справедливою вона була чи ні — то інше питання, соціального захисту. До цього вони знали: де лікуватимуться, куди пойдуть відпочивати... Це було, й люди звикли до такого.

Сьогодні це в них забрали, не давши фактично нічого взамін. Чому постійно зростає кількість самогубств? Причини — зневіра, безперспективність.

— І картина тут фактично не змінюється. Чому?

За минулі десять років у нас практично не відбулося якихось значних кардинальних змін у політиці, державотворенні, котрі могли б реально вплинути на ситуацію.

Візьмемо інший фактор — екологічний. Україна вже п'ятнадцять років перебуває в зоні катастрофи. Декілька сотень тисяч людей з усієї України пройшли Чорнобиль. Для них, їхніх сімей усе це, звичайно, не минуло безслідно. В перші дні, місяці після аварії фактично не існувало контролю, яку дозу радіаційного опромінення хто отримав. Більшість із тих, що працювали там і ще дожили до сьогоднішнього дня, й нині не знають ступінь опромінення власного організму, а, відтак, не знають, як рятувати себе. Проблема ця нам добре відома. Я сам понад десять років пропрацював у 30-кілометровій зоні ЧАЕС.

Якщо брати загальні цифри: ліквідаторів, що пропрацювали в зоні хоча б день, два, п'ять, а хто й роки, потерпілих від аварії, тих, що проживають у чорнобильських зонах, у тому числі й четвертій (сюди треба враховувати й Київ, хоча місто й не належить до цієї категорії, а має належати), — це від трьох до п'яти мільйонів українців, котрих так чи інакше зачепив Чорнобиль. Це не могло не відбитися на здоров'ї нації. Людський організм природно здатен боротися з наслідками опромінення. Але так буває лише за умови, коли людина самодостатня, коли вона не перебуває в стані постійного нервового збудження, недоїдання. А це, на жаль, наша вчорашня, сьогоднішня й завтрашня реальність.

Тут же й відсутність нормального відпочинку — де взяти кошти? Люди не можуть (із тієї самої причини) забезпечити себе екологічно чистими продуктами, ліками, не мають кваліфікованого медичного обслуговування.

І аварія на ЧАЕС — одна з бід. Проаналізуйте екологічну статистику. Ледь не щодня

десь повені, смерчі, зсуви ґрунту. А постійне промислове забруднення? Й коли все це накладається одне на одне, виходить ота цілісна картина стану екології.

Узяти сільське виробництво. В минулі роки (я їх не вип'ячую) був хоча б якийсь контроль за використанням хімії, різноманітних отрутохімкатів у сільському господарстві. Сьогодні цього фактично немає. Кожен вчиняє тут на свій розсуд.

До того ж через фінансову скруту люди стали менш перепридатними щодо якості продуктів, що теж, безперечно, впливає на тривалість життя. Вона сьогодні, й не для кого це не секрет, фактично найнижча в Європі: для чоловіків — близько 60 років, для жінок — 65. І порівняйте ці дані з ситуацією в розвинених країнах Заходу, де ця цифра — 75. У нас не так багато людей доживає до 80 — 90 років, тоді як в Японії це — нормальний середній показник.

— Миколо Олександровичу, гадаю, вам відома ситуація з дитячою смертністю. Із 758 тисяч громадян України, померлих у минулому році, 4607 — немовлята до одного року...

Справді страшно. Причини цього в тому числі й ті, що я вже називав вище — бідність, нестатки, медицина... Все це позначається на психологічному стані дорослих, а через них переноситься в сім'ї. Сьогодні в Україні абсолютно здоровими можна назвати лише три, максимум п'ять, відсотків дітей, іншими мають займатися лікарі. А вони — майбутнє нації. Якщо воно, можете судити хоча б із наведених фактів. Повторюю вже сказане: в сім'ї, яка ледь-ледь утримується «на плаву», важко виростити здорових дітей. Це, як на мене, група ризику — вийде не вийде.

Якщо казати про народжуваність, то ситуація теж аж ніяк не оптимістична. В цілому по Україні загальний коефіцієнт становив 7,8 відсотка (у міських поселеннях — 7,1 відсотка, в сільських, традиційно, дещо вищий — 9,3 відсотка). Якщо брати на 1000 населення, то це — 7,8 відсотка. Сказане, гадаю, не потребує якихось особливих коментарів. Додам лише, що цей процес пов'язаний з іще двома чинниками — шлюбами та розлученнями. Візьмемо офіційні цифри: у 2000 році, в порівнянні з 1999-м, кількість укладених шлюбів скоротилася на 70,4 тисячі. Водночас показник розлучень, навпаки, виріс на 21,5 тисячі. На кожну тисячу жителів припадає 5,5 шлюбу і 4 розлучення. А далі робіть висновки самі...

— Потреба до відтворення — природна. Для цього людина народжується. Їй просто треба допомагати. Ви якось обійшли позицію держави в цьому...

Демографічна ситуація в Україні. Реальність

— Обійшов, бо нема про що казати. Донедавна демографічні проблеми були для держави, так би мовити, позапріоритетними. Їх в Україні буцімто й не існувало. Були, звичайно окремі укази Президента, постанови Верховної Ради, що побічно зачіпали в тому числі й ці питання. Якщо цілісної програми з усіх цих проблем, пов'язаних із демографією, дітонародженням, сім'ями, не було. Вона сьогодні, крім того, потрібна, на чому й наполягає наш Комітет з охорони здоров'я, материнства та дитинства. Держава, врешті-решт, має визначити тут свої пріоритети. Один із заходів, що ми пропонуємо, програма — дитина і мати. Як на мій погляд, держава має сплачувати жінці, що народила дитину, на її утримання на місяць 250 — 300 гривень. Ви знаєте, скільки вона отримує сьогодні? Сума, за європейськими стандартами, зовсім невелика. Зате це дасть змогу матері якийсь час не працювати, народжувати три — чотири дитини й мати при цьому змогу нормально їх виховати, дати відповідну освіту. Це буде вже не словесне, як раніше, а конкретне заохочення народжувати. Відтворення нації — питання архіважливе. Й економити на цьому постійно — просто злочин. Як, зрештою, й на всіх інших соціальних програмах. Не тримати їх на фінансових залишках (та й то чи щось ще перепаде бюджетній сфері), а надавати реальні кошти.

Сьогодні потрібно будь-що зламати вкорінений роками стереотип, що багато народжувати — погано. Й не лише через суто соціальні, фінансові проблеми: як виростити, дати освіту, забезпечити житлом. Тут усе зрозуміло, й по-бююванням молодих батьків — не марні. Свого часу я сам змушений був закинути на деякий час наукову працю й заробляти, де можна, щоб утримувати сім'ю (в мене четверо дітей).

Як на мій погляд, держава має дати людині відповідні гарантії, впевнити в зворотньому: що підтримуватиме молоді сім'ї, допоможе з вихованням, навчанням дітей, забезпечить їх роботою. Це — та сфера, в яку, не роздумуючи, треба вкладати кошти. Навіть попри ситуацію, що їх у держави нині бракує. Це обов'язково принесе віддачу й допомагатиме в майбутньому вже самій державі. Ідеться не про красиве слівце, якісь короточасні політичні дивіденди перед черговими виборами чи під час них, мова про майбутнє країни, нації. І на цьому я хотів би наголосити особливо і як батько чотирьох дітей, і як народний депутат.

Розмову вів Федір ІЛЛЮК.

Передплатили «Голос України» — виграли й інші видання

Самі луганські поштовики визнали, що у співпраці з газетою «Голос України» в них з'явилася добра традиція, яку вони мають намір продовжувати й надалі. Ідеться про конкурс передплатників «Передплати на 2001 рік — і виграй приз». За вже усталеною традицією розіграш призів і цього разу доручено провести власному кореспондентові парламентської газети в Луганській області. У такий дещо оригінальний спосіб Луганська дирекція «Укрпошти» висловила не лише свою по-

вагу виданню, а й підняла його авторитет серед передплатників. За що ми й дякуємо луганським зв'язківцям.

Що ж до конкурсу, то, треба зазначити, він здобув широку популярність не лише серед передплатників. Радісно, що в нього з'являється дедалі більше спонсорів з числа найпоширеніших в області періодичних видань. Тому, попри те, що кількість учасників конкурсу зростає (цього разу їх було 1523), зростає й число призів. 56 різноманіт-

них подарунків надано для мешканців області. Здебільшого це були, звісно ж, передплати на популярні серед населення друковані видання.

Завжди і всіх хвилює та мить, коли визначають долю першого призера. Цього разу приз під номером один — калюклятор — дістався луганчанці Світлані Романенко.

Алла АНТИПОВА.

Луганськ.

Зростає кількість учасників конкурсу і число призів

Спочатку було слово. І потім було слово. Так воно словом і залишається

Передсвяткові думки

Уявіть: дорогою йде чи то нетвереза, чи то хвора людина. Її помітно водить з боку вбік — така собі багатовекторність. Що головне в цьому випадку? Звичайно, щоб людина нікуди не вступила, не втратила в якусь помилу яму чи стічну канаву, щоб повернулася-таки, всупереч усьому, додому. Для України це означає повернутися в Європу — там вона колись народилася, зросла і жила, аж поки доля не занесла неньку в сумнівну компанію, де сердешна добряче набралася всякої гидоти, серйозно отруїлася, тому і йде нині такою непевною дорогою. «... Ми нині повертаємося в Європу. Це не капризна стратегія купки політичних мрійників. Наше прагнення ґрунтується на відродженій національній та європейській ідентичності», — оптимістично заявляв, будучи міністром закордонних справ, Борис Тарасюк.

Справді, повертаємося, і вже є один позитивний результат: керівництво нашої держави чудово розуміє, що означає європейський вибір. «Відкрите громадянське суспільство, ефективне функціонування ринкової економіки, верховенство права, послідовність і передбачуваність зовнішньої політики — основні критерії, які впливатимуть на значення нашої держави в європейському та світовому оркестрі», — вважає нинішній міністр закордонних справ Анатолій Зленко. Звичайно, колись усе це справді впливатиме — тоді, коли воно з'явиться. Поки що європейський оркестр грає, і досить злагоджено, без нас. За десять років Україна відмінно освоїла лише один музичний інструмент: барабанний бій декларацій і гасел про бажання інтегруватися в Європу став звичним супроводом усіх офіційних зустрічей, візитів, урочистостей. Шкода, що з одними лише барабанами в європейський оркестр не беруть. Доводиться використовувати їх здебільшого для домашніх виступів.

І це теж правильно. Про європейський вибір України, про її успішну євроінтеграцію слід час від часу нагадувати. Бо якщо мовчати, то український народ може подумати, що в нас цього немає. Просто самостійно не знайде ознак євроінтеграції взагалі або переплутає європейські перетворення з чимось іншим. Виришіть, наприклад, що європейський вибір — це коли чиновники їдуть за тисячу кілометрів вітати з днем народження Президента, поп-зірки ладні за пристойний гонорар осливувати якусь «стабільність», футбольна команда всім складом вступає напередодні виборів у партію, всенародні референдуми за народною ініціативою за наказом згори проводять, а справу Гонгадзе гальмують, бо там великі люди замішані... Крім того, народ може уявити, що це в Європі так заведено: коли потрібно відремонтувати чи реконструювати якісь вулиці чи площі, то всі ремонтні обов'язково припасують для передовільної штурмівищни, а не роблять їх саме тоді, коли в цьому з'являється потреба. Що ж, занадто допитливих противників наших євроінтеграційних гасел завжди вис-

тачало. Отож на тому, як гаряче Україна бажає вступити до Євросоюзу, як успішно вона перетворюється на сучасну європейську демократичну державу, слід наголошувати ще більше.

Мабуть, саме цими днями узгоджуються урочисті промови і, треба сподіватися, словам про європейський вибір там присвячено цілі абзаци, а то й сторінки. Авжеж, ці слова мають бути переконливими. Адже народ наш такий довірливий, а йому такі страшні речі нашіптують. Наприклад, що наївно сподіватися на успішне єднання з демократичною Європою і проєвропейські перетворення в країні доти, доки в нас правлять продукти радянського панівного класу. Ця «еліта», мовляв, хоча й розуміє значення слова «євроінтеграція», проте не може й не вміє провадити справді проєвропейську політику і реформи, до того ж такі реформи їй просто невідомі. Бо прозорі економічні процеси означають для неї величезні фінансові збитки, свобода преси призводить до неприємної потреби відповідати перед суспільством, чесні вибори взагалі загрожують втратою влади. Стверджується, що ідеальним для колишніх варіантом є половинчасті кроки: вони дають змогу і говорити про європейський вибір, і робити все по-своєму. Можна підписати Угоду про партнерство та співробітництво з ЄС і виставляти це свідченням широкого стремління вступити до союзу — але угоди не виконувати, бо виконання потребує справжніх, а не на словах, реформ. Можна вступити до Ради Європи, бо формально це означає бути в клубі європейських держав — але тут-таки «забути» про взяті на себе зобов'язання, бо надно вони незручні для «еліти». Песимісти твердять, що така гнучкість має згубні для нашої держави наслідки: Україна лементує про небезпеку нових залізних завіс на західних кордонах, але вже давно сама наполегливо такі будує. Звичайно, розмірковують недоброзичливці, рано чи пізно колишні підуть. Та чи доти не заведуть вони країну так далеко від європейського шляху, що вороття назад вже не буде?

Провокаційні запитання... Все ж таки треба ще більше декларацій про європейський вибір. Бо безпека неправильного розуміння євроінтеграційних устремлінь України підсте-

рігає її на кожному кроці, в тому числі й за кордоном. «Європейське майбутнє України невід'ємне від стратегічного партнерства з Росією!» — проголосив Президент Кучма. Але ж хтось може не второпати: як можна проголошувати своєю стратегічною метою євроінтеграцію і, водночас, мати за стратегічного партнера Росію? Адже стратегія Москви — домінувати на всьому пострадянському просторі, і насамперед це стосується України. А євроінтеграція України неможлива без ведення незалежної від колишньої метрополії політики. Отож як можуть бути стратегічними партнерами країни з прямо протилежними стратегічними цілями? На Заході, де гостро відчувається брак українських євродекларацій (преса не та), кажуть: подивіться, всі кандидати на членство в ЄС провадять підкреслено незалежну від Росії політику, навіть ті, що живуть на російських енергоносіях... А над нашим спеціальним газлом «У Європу — разом з Росією!» всі чомусь сміються. «В результаті виборів у Молдові і переходу Києва в табір Москви Росія знову вийшла на кордон з Румунією», — вважає румунська газета «Адеверул». А британський «Економіст» просто сіє паніку: «...Інколи здається, що Україна неминуче стане частиною нової Російської імперії». Можливо, втім, усе зміниться після безпрецедентного українського кроку: лише справді незалежна від Росії держава здатна готель у центрі Києва перейменувати з «Москви» на «Україну»!

Воістину: всі українські проблеми в словах, а не в справах. «Так, вступ до Євросоюзу був і залишається нашою метою, але, разом з тим, пора вже і збагнути, що двері цієї організації не відчиняться перед Україною тільки від того, що ми без кінця будемо повторювати слово євроінтеграція», — заявив два роки тому Леонід Кучма. І справді — не відчинилися. Може, з нагоди десятилітнього ювілею якусь нову словесну форму вигадати?

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.

На знімку: вересень 1995-го. Тодішній Голова Верховної Ради Олександр Мороз і українська делегація в ПАРЕ шасливі: щойно асамблея висловилася за вступ України до Ради Європи. Здавалося, Європа вже зовсім поруч. Але як усе змінилося за наступні шість років...

Фото Укрінформу.

Мальовничий протест

Асоціація художників Таїланду ухвалила рішення спільними зусиллями написати картину завдовжки 1,5 км. Акція відбудеться на знак протесту проти рішення влади Бангкока звести на місті планованого будівництва Музею сучасного мистецтва 11-поверховий супермаркет.

Навколо світу — «на халяву»

Два любителі автостопу з Архангельська змогли дістатися Індонезії. Подорож тривала більш як два з половиною роки. За цей час Олексій Акишкін і Дмитро Помор встигли побувати в дев'ятнадцяти країнах. Рідний Архангельськ вони залишили, взявши з собою на двох тільки два долари та мішок гречки. «Наша мета — об'їхати увесь світ у надії на допомогу добрих людей», — заявляють «халявники». Тепер архангельці збираються до Австралії, а потім мають намір побувати в Африці та Америці.

Стратегічні партнери з протипежними цілями?

Хроніка. Факти. Події

■ Токіо

Офіційна нота

Прем'єр-міністр Японії Дзюнічиро Коїдзумі висловив президентові РФ Володимиру Путіну офіційний протест проти залучення Росією риболовних компаній третіх країн (у тому числі й України) до промислу біля берегів спірних Південно-Курильських островів. В особистому листі прем'єра сказано, що Японія «не може прийняти ситуацію, що склалася», котра «може мати серйозні негативні наслідки для всього комплексу російсько-японських відносин».

■ Єрусалим

Перес зустрінеться з Арафатом

Міністр закордонних справ Ізраїлю Шимон Перес розпочав нову серію переговорів з адміністрацією Палестинської автономії, сподіваючися зупинити сплеск насильства на палестинських територіях. Перес оголосив, що веде переговори «з палестинськими офіційними особами різних рівнів для того, щоб домогтися припинення вогню». Також він повідомив, що в найближчому майбутньому має намір зустрітися з Ясіром Арафатом.

■ Скоп'є

Бої тривають

Представник македонського уряду заявив, що, попри угоду про припинення вогню, між урядовими військами та албанськими бойовиками знову сталися серйозні сутички. У зв'язку з цим НАТО призупинило рішення про відправлення 3 500 миротворців до Македонії. Країну відвідає верховний головнокомандувач сил НАТО генерал Джозеф Ралстон, щоб з'ясувати доцільність операції із роззброєння. За прогнозами спостерігачів, албанці можуть здати майже 2500 одиниць стрілецької зброї.

■ Баку

Алієв на пенсію не хоче

Президент Азербайджану Гейдар Алієв повідомив про свій намір узяти участь у виборах 2003 року попри те, що Конституція республіки забороняє балотуватися на третій президентський строк. Основний Закон Азербайджану набув, однак, чинності вже після першого обрання Алієва главою держави в 1993 році, і соратники президента збираються використати цей факт у своїх цілях.

■ Кишинів

Без грошей не пропустять

Набула чинності постанова уряду Молдови, що регламентує порядок в'їзду до республіки іноземців. Віднині іноземні громадяни та особи без громадянства, які прибувають сюди без запрошення на термін до 90 днів, зобов'язані представити на кордоні не тільки паспорт, а й декларацію, що підтверджує їхнє фінансове забезпечення на час перебування в республіці.

■ Кейптаун

Після «євро» буде «афро»

На думку глави Резервного банку ПАР Тіто Мбовені, до 2021 року всі країни Африканського континенту зможуть перейти на єдину валюту й досягти високого ступеня економічної інтеграції. Найважливіші умови успіху цього плану — макроекономічна стабільність та економічна конвергенція, для якої потрібно утримувати щорічну інфляцію у межах 10 відсотків.

■ Бразилія

У полоні невезіння

Знаменитий американський мільйонер-повітроплавець Стів Фоссет перервав шосту спробу облетіти Землю на повітряній кулі. На 13-й день польоту мандрівник, який стартував з території Австралії і подолав трохи більш як половину шляху, приземлився в Бразилії, неподалік кордону з Уругваєм. Рішення припинити експедицію Фоссет прийняв з міркувань безпеки.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та зарубіжних інформагентств. Фото АП.

О бідолашний Генріх!

Німецька компанія — виробник туалетного паперу вирішила надрукувати на рулонах твори класиків. Річ у тім, що в середньому кожний мешканець Німеччини проводить у туалеті 15—20 хвилин на день. Новатори вважають: цей час не слід гаяти марно. Для початку вирішено випустити туалетний папір з віршами класика німецької поезії Генріха Гейне, тим паче що автор заперечити не зможе. Передбачається продавати рулони наборами, що відповідають завершеному твору. «Видавці» розраховують продавати свою продукцію в... книжкових магазинах і планують представити її на Франкфуртському книжковому ярмарку!

Академік Любомир ПИРІГ: «Ми не всесильні, але й не безсилі»

Ексклюзивне інтерв'ю

Чесно кажучи, такого відгуку на серію матеріалів під назвою «Якщо я захворію» автор чекав з Міністерства охорони здоров'я. Однак там, схоже, розв'язують глобальні проблеми, і державним мужам не до якихось публікацій.

Натомість відгукнувся Любомир Пиріг, завідувач кафедри нефрології Київської академії післядипломної освіти, завідувач відділу терапевтичної нефрології Інституту урології та нефрології АМН України, заслужений діяч науки і техніки, доктор медичних наук, член-кореспондент НАН, академік АМН... Одне слово, відомий авторитет, перелік звань і посад якого вищезазначеними не обмежується.

То що ж примусило Любомира Антоновича узятися за перо? Відомо, вчений не пропускає жодної можливості, щоб не висловитися з проблеми, яка йому болить. Ясна річ, усе наболіле він не міг викласти в листі до редакції. Тому охоче погодився на зустріч, після якої й з'явилося це інтерв'ю.

— Отже, Любомире Антоновичу, в публікаціях «Голос України» вас здивувало...

— Що всі недоліки в лікуванні, лікарські помилки ви, автор, готові віднести «на користь» того чи іншого лікаря. Мовляв, усе через його недбалість, неухважність, безсердечність. В окремих випадках, згоден, ви маєте рацію. Не раз я й сам казав і писав про деморалізацію сучасного медпрацівника, від медсестри до академіка, про втрату деякими з них професійної і загальнолюдської гідності. Але чому мовчимо про причини тієї халатності, байдужості, черствості? Ви ж їх добре знаєте.

— Про них є нагода зараз поговорити. А коли я готував серію статей, то не ставив за мету розповідати про лікарів, як про помилки чи безпечність якого виправдовуються матеріальною скрутою, психологічним зривом чи поганою роботою автотранспорту. Йшлося про конкретні дії чи бездіяльність, що призвели до трагічного фіналу — смерті й інвалідності хворих. А тепер, як ви написали в листі, подумаймося...

— Справді, без аналізу не обійтися. Треба відповісти хоча б на таке запитання: чи має сьогодні лікар бодай вкрай необхідне для того, щоб бути вірним клятві Гіппократа? Він може реалізувати себе, бути милосердним за умов, коли сам здоровий, не зупиняється в професійному та інтелектуальному розвитку, має можливість відпочити. Чи гарантує йому держава повноцінне харчування, підвищення кваліфікації, нормований робочий день? Міркуйте самі: законом передбачена зарплата медпрацівника не нижче, ніж сьогодні в промисловості. Там вона 328 гривень, у лікаря — 200.

— Як казав Бернард Шоу: «Нема нічого небезпечнішого за злидненного лікаря».

— Саме так. Тому дивуватися несумлінності деяких медиків, хабарництву серед них чи натрудженням фізичною працею рукам хірургів — означає демонструвати неприпустиму необізнаність.

— Гріх казати, що влада не усвідомлює значення й місця системи охорони здоров'я. Президент Леонід Кучма ще 1997 року справедливо зазначив, що охорона здоров'я — один з чутливих барометрів самопочуття суспільства, вимірив його гуманності та цивілізованості. Лише торік Верховна Рада, Президент і Кабмін прийняли майже 80 законів, указів, постанов і розпоряджень з проблем галузі...

— Слід говорити не про кількість цих законодавчих ак-

тів, а про ефективність їх реалізації. А вона визначається рівнем меддопомоги і станом здоров'я населення.

За даними ВООЗ середні глобальні витрати на медико-санітарну допомогу від всесвітнього валового доходу в 2000 році становили 8 %, у країнах з низьким і середнім рівнем доходів — 4 %, в Україні — 2,7 %. Реформування системи у нас зводиться, на жаль, лише до скорочення лікарняних закладів (порівняно з 1991-м їх зменшилося на 19 %), ліжок (на 35,3 %), дільничних лікарень (на 36 %). У селах немає часом жодного лікаря, хоча в містах вони нерідко безробітні. Нині на одного лікаря припадає 249 осіб (у Німеччині — 321, в Англії — 774). Співвідношення кількості лікарів і середніх медпрацівників у нас 1:2,26; в Європі — 1:5-6. А тим часом відомий так званий екстрасенс торгує в столиці нібито зарядженими ним олією, сіллю, фотопортретами і аудіокасетами...

— Нещодавно Міністерство охорони здоров'я оприлюднило вельми оптимістичні цифри: населення збільшилося на 400 тисяч осіб, маємо 202 тисячі лікарів (було 130 тисяч), 7600 найменувань ліків продається в аптеках. Ці дані справді вражають, якщо не знати, що таких «успіхів» досягнуто порівняно з показниками... 1975 року.

— У міністерстві, вочевидь, працюють скромні чиновники. Можна було взяти досягнення царської Росії 1913 року... Добре, що МОЗ не приховує того факту, що рівень захворюваності туберкульозом нині такий само, як 25 років тому; що ліки хворим не по кишені і тільки 20% із них — вітчизняні, а отже, дешевші.

А з якою метою обманюють нас щодо кількості населення? За десять останніх років воно зменшилося на 2,5 мільйона співвітчизників, а до 2026-го нас залишиться за прогнозами 42 мільйони. Українець живе в середньому 68,1 року (чоловіки — 62,7, жінки — 73,6), що на дев'ять років менше, ніж у європейців і на 13 — ніж у японців.

— Поліпшити демографічну ситуацію, стан здоров'я населення можна лише за умови оздоровлення економіки. Та чи всі можливості вичерпано сьогодні в самій галузі?

— ВООЗ вперше склала рейтинг національних систем охорони здоров'я. Серед 191 держави Україна посіла 79 місце (Казахстан — 64, Білорусь — 73, Росія — 130). А тепер скажіть, чи багато корисного може зробити керівник, знаючи, що він на посаді тимчасовий? За сім років змінилося сім(!) міністрів охорони здоров'я. Створюється враження, що хтось спеціально призначав особу, неспроможну діяти самостійно, і не давав увійти в роль міністра.

— Любомире Антоновичу, на VI з'їзді Всеукраїнського лікарського товариства (ВУЛТ), яке ви очолюєте, йшлося, зокрема, про платну сімейну й страхову медицину. Чи всі ваші колеги мають спільну точку зору стосовно цих питань?

— Хочеться вірити, всі. Ситуація, що склалася в галузі через безгрошів'я, соціальну незахищеність медпрацівників, відсутність умов для підвищення їхньої кваліфікації, породжує апатію і синдром набутого дефіциту совісті. Тому в резолюції з'їзду так чи інакше ці проблеми порушено. Ми за те, щоб легалізувати платні медичні послуги, за створення відповідних фондів підтримки медицини. Причому усі, хто побажає зробити добровільні внески на рахунок медзакладів, мають на їх обсяг обов'язково звільнятися від оподаткування. Нехай буде безкоштовна меддопомога, як то записано в Конституції. Але паралельно хай існують платні заклади, послуги тощо. Час тверезо оцінити, зіставити декларовані державою гарантії щодо охорони здоров'я з можливостями їх забезпечення. Час визнати багатоканальність фінансування медичної допомоги і таким чином, сказавши правду людям, не тільки оздоровити моральний клімат в установах охорони здоров'я, а й підвищити довір'я громадян до влади. Сімейний лікар (а їх у нас, до речі, лише 800) має бути в кожній родині. Як і страховий медичний поліс. До

речі, торік опитування на Миколаївщині показало, що 77 респондентів оплачували меддопомогу. Але неофіційно.

А якби гроші легально йшли у фонд чи бюджет, фахівців можна було б підтримати матеріально, забезпечити літературою, дати можливість професійно удосконалюватися. Зараз вони мають змогу, і то не завжди, підвищувати кваліфікацію на післядипломному етапі щонайбільше два з половиною місяці, за кордоном — два роки. Звідси запитання до вас, журналістів: з огляду на злидненість у медицині, чи завжди помилка, саме помилка, а не очевидна халатність, є виявом недбалості та безвідповідальності?

— Гадаю, це риторичне запитання. Та, цікаво, чи має лікар право на помилку?

— Права не має, інакше він на кожному кроці користався б ним. Але, як ідеться в латинському прислів'ї: «Людині властиво помилятися». Меддопомогу надають люди, а не роботи, тому помилки, на жаль, будуть. Але лікар має максимально використати свої знання і досвід, літературу і медтехніку, поради консультантів з тим, щоб зберегти життя пацієнта.

— Лікарі завше ділилися на дві категорії — одна йшла служити за покликанням, друга — за різних обставин. Професія й сьогодні престижу не втратила, але здобути фах медика може будь-хто, маючи гроші.

— Мені важко оцінювати професіоналізм молодих. Однак можу припустити, що випадкових людей в медзакладах побільшало. Саме у зв'язку з навчанням за контрактом: таких студентів до 41 %. Позиція МОЗ, керівництва вузів має бути незмінна: випускати зі стін фахівців, які хочуть працювати на ниві медицини. І безжально виключати тих, хто прийшов лише заради диплома. Таких видно здалеку...

— Як часом МОЗ заводять рака за камінь, порівнюючи на свою користь дані сьогоднішні з показниками 1975-го, ми згадували. Знати б, на догоду кому це робиться... А як ви, Любомире Антоновичу, оцінюєте стан здоров'я співвітчизників?

— Рівень загальної захворюваності населення залишається високим — понад 140 тисяч випадків на 100 тисяч населення. Найбільше фіксуються хвороби органів дихання (близько 25 %), системи кровообігу (22 %), органів травлення. А вмирають люди переважно від хвороб системи кровообігу (60,3 %) і злоякісних новоутворень (13,5%). Щорічно з приводу інфекційних хвороб до лікарів звертається 10 мільйонів осіб. Дедалі більше гине від нещасних випадків і самогубств, спричинених соціально-психологічними обставинами. До речі, кількість самогубств і в світі зростає (10—20 на 100 тисяч населення), але у промислових регіонах України цей показник удвічі більший, а в селах — вищий, ніж у містах. Особливе занепокоєння викликає здоров'я підлітків, серед яких тільки 10 % можна вважати практично здоровими.

Тішити те, що менше людей стало хворіти на дифтерію, зменшилася материнська смертність, а також смертність дітей до одного року...

Делегати згадуваного вже VI з'їзду ВУЛТ з тривогою констатували, що стан охорони здоров'я в країні — катастрофічний. Основні причини — соціально-економічна криза і екологічна ситуація, які призвели до демографічної. Нам, лікарям, час бити на сполох.

— І все-таки не будемо завершувати нашу розмову на мінорній ноті.

— Згоден. Ми не всесильні, але й не безсилі. Отже, самі не сидітимемо склавши руки і політиків підтримуватимемо тих, які пропонуватимуть реальні і радикальні шляхи виходу з кризи.

А наше, медиків, слово багато, сподіваюся, важить...

Вів інтерв'ю
Іван ІЛЛЯШ.

Воскресіння небачених орнаментів

Видатні українці

З містечка Вашківці, що на Буковині, вийшло двоє геніїв. Одного добре знають в Україні за надзвичайно популярну колисню пісню «Черемшина». Та, окрім неї, він написав ще кілька шедеврів, які давно вже стали народними. Йдеться про композитора Василя Михайлюка. Самодіяльного, до речі.

Неподалік від Василя Михайлюка на березі швидкоплинного Черемошу теж жив митець світової слави, ім'я якого, на жаль, краще знане поза межами України. У багатьох зарубіжних енциклопедіях його названо «королем буковинського орнаменту», новатором на цьому терені. Одразу зазначу, **Георгій Гарас** (на знімку) за життя не мав особливого пошанування. Лише на схилі літ йому присвоїли звання заслуженого майстра народної творчості. Помер він у ранзі самодіяльного художника, хоча давно вийшов з рамок аматорства.

То чим уславився цей непересічний митець?

Георгій Гарас ще замолоду почав переносити на папір буковинські орна-

менти. Спершу копіював взірці місцевої народної вишивки. Їздив по ярмарках, де робив замальовки з гуцульських галтованих сорочок. Ходив з альбомом по вечорницях, на яких його талановиті землячки мережили при газових лампах дивовижні узорі. Згодом узявся творити власні орнаменти. І досить швидко став неперевершеним майстром.

Дослідник творчості Георгія Гараса відомий буковинський етнограф Авксентій Яківчук розповів мені, в яких муках витворював митець свої орнаменти:

— У повоєнні роки не було міліметрового паперу. Тому Георгій Олексійович змушений був з допомогою тонкого пера наносити клітини самотужки. Цим скрупульозним заняттям він рано зіпсував собі зір і почав користуватися збільшувальною лінзою.

За свій вік Георгій Гарас створив понад десять тисяч оригінальних візерунків. Але за життя у видавництві «Мистецтво» вийшов лише один альбом його витончених робіт. Кілька років книгу «маринували» в редакційній шухляді. Її ставили у видавничі плани, але одразу ж знімали, бо партійну цензуру

відлякував «національний колорит». Під час зволікання хтось викрав значну кількість орнаментів, і Гарасу поставили вимогу надіслати копії зразків. Але майстер ніколи не дублював своїх робіт. Довелося поновлювати візерунки з пам'яті. Врешті-решт, багатостраждальний альбом вийшов у світ і став бібліографічною рідкістю. Це видання потрапило за кордон. У США, Канаді та Австралії почали випускати текстиль із зразками Гарасових візерунків. Особливу популярність здобули

ці орнаменти серед представників української діаспори. У багатьох сім'ях вважали за честь мати вишивки, зроблені за зразками Гараса.

Свого часу в музеї митця побував відомий киргизький письменник Чингіз Айтматов. За протоколом планувалося, що він знайомитиметься з експозицією двадцять хвилин. Але літератор затримався на півтори години, оскільки не міг відірватися від шедеврів, створених талановитим буковинцем. У книзі відгуків залишив такий запис: «Шкодою, що мій народ не мав такого славетного майстра, який воскресив би із забуття нашу національну орнаментику».

Творам митця пощастило лише те пер. Більшість із них перенесла на полотно дружина Георгія Олексійовича — Євдокія. Треба визнати, що виконала вона цю непросту роботу на високому художньому рівні. Проте багато орнаментів ще чекають своєї черги. Мабуть, настав час перевидати забуту спадщину Георгія Гараса. Новий альбом неодмінно стане етнографічною окрасою нашого часу, примусить нас по-іншому оцінити доробок генія.

Василь БАБУХ.

Чернівецька область.

«Ворскла» і «Закарпаття» — крига скресла?

Чемпіонат країни з футболу. Вища ліга. 7-й тур.
«Металург» Д—«Ворскла». 0:0. 2 500. «Карпати»—«Кривбас». 3:2. 9 000. Швед, 30, Кабанов, 75, 80 —Ку-динов, 9, Богатирьов, 26. «Таврія»—«Дніпро». 0:2. 5 500. Полтавець, 59, Валяєв, 90. «Металург» М—«Поліграфтехніка». 2:1. 11 000. Маковей, 14, Рикун, 90, з пенальті — Танасюк, 22. ЦСКА— «Закарпаття». 0:2. 3 000. В. Маковський, 9, Продан, 26.
Матчі «Металург» Зп—«Шахтар», «Металіст»—«Динамо» перенесено.

	В	Н	П	М	О
МЕТАЛУРГ Д	4	2	1	12—2	14
ШАХТАР	4	1	0	13—5	13
ДНІПРО	3	3	0	7—2	12
Карпати	3	3	1	7—7	12
Динамо	3	2	0	9—2	11
Металург М	3	1	3	8—8	10
Металіст	3	1	2	10—13	10
Поліграфтехніка	2	2	3	5—10	8
Металург Зп	2	1	3	6—7	7
Кривбас	1	2	3	8—11	5
Закарпаття	1	2	4	9—19	5
Таврія	1	1	2	6—6	4
ЦСКА	1	0	5	4—7	3
ВОРСКЛА	0	1	4	1—6	1

У цьому турі сталися дві події, які мали привернути найбільшу увагу. Наголосимо на тому, що перше очко, та ще й на полі лідера, здобула «Ворскла». Можливо, після цього команда Андрія Баля вийде з чорної смуги. І допомогти їй це зробити мають насамперед у Полтаві.

Першу перемогу у вищій лізі нарешті відсвяткувало «Закарпаття». З чим широко вітаємо цю команду. У поєдинку проти ЦСКА ужгородці діяли напрочуд грамот-но і дисципліновано. У підопічних Юрія Калитвинце-ва, які обрали тактику гри від оборони, добре виходи-ли флангові атаки. Саме дві з них завершилися гостри-ми прострілами і результативними ударами.

— Я просто щасливий, що здобули перемогу, про яку мріяли не один день, — сказав після зустрічі схвильо-ваний колишній капітан національної збірної України, загальний улюбленець Калитвинцев. — Хоча, зізнаюся, мені особисто трошки сумно, бо впродовж певного ча-су я виступав за армійців. І доля цієї команди мені не-байдужа. Ліпше ми обіграли б когось іншого. Але так сталося, і нічого не вдієш. Стосовно гри «Закарпаття»,

Шукайте жінку...

Після товариського матчу Латвія—Україна в Ризі один із тренерів нашої збірної Леонід Буряк повідомив, що кандидатів, які готуватимуться до відбірко-вого поєдинку в Мінську, Вале-рій Лобановський назве 25 серпня.

А от наставник збірної Біло-русі Едуард Малофеев з опри-людненням списку кандидатів вирішив не зволікати. Отже, **во-ротарі** — Геннадій Тумилович («Ростсільмаш», Росія), Володи-мир Хомутовський («Динамо», Росія, Москва); **оборонці** — Андрій Лаврик («Локомотив», Росія, Москва), Ерік Яхимович («Газіантепспор», Туреччина), Олександр Лухвич («Торпедо», Росія, Москва), Сергій Штанюк («Сток Сіті», Англія), Сергій Яскович («Анжи», Росія), Володи-мир Шунейко («Крилья Со-ветов», Росія), Андрій Остров-ський («Маккабі», Ізраїль, Хай-фа); **півоборонці** — Сергій Гу-ренко («Парма», Італія), Вадим Скрипченко («Уралан», Росія), Олександр Хацкевич і Валентин Белькевич («Динамо», Україна, Київ), Максим Ромашенко («Газіантепспор», Туреччина),

Олександр Кульчій («Шинник», Росія), Андрій Мілевський («Шахтар»), Віталій Володенков («Динамо», Мінськ), Ігор Тар-ловський («Аланія», Росія); **на-падники** — Роман Васильюк («Спартак», Росія, Москва), Микола Риндюк («Газіантеп-спор», Туреччина), Петро Качу-ро («Динамо», Мінськ).

Як бачимо, в цьому переліку лише три футболісти представ-ляють білоруську лігу. Решта — «легіонери».

Окремо варто сказати про суддівську бригаду, котра обслу-говуватиме матч Білорусь—Украї-на. Вона з Франції. Арбітр — Ален Сарс. А от один із його асистентів — жінка, 39-річна Неллі В'енно. Вона мешкає в маленькому містечку Сорбієр. Ось уже другий рік проводить матчі, що проходять під егідою УЄФА.

В. Б.
На знімку: головна небезпека для збірної України, півоборо-нець «Динамо» (Київ), улюбле-нець київських уболівальників Валентин Белькевич.

Фото
Юрія ВЕНГЕРЕША.

то, природно, є ще багато проблем. Ми вчимося в умо-вах цейтноту, коли постійно треба думати про вижи-вання. Нам дуже хочеться закріпитися у вищому класі. Сподіваємося, що поступово, набувши досвіду, стабілі-зуємо свою гру. Наше нелегке завдання — створення боездатного ансамблю. Для цього маємо багато. А го-ловне те, що колектив оточений увагою, про нього пік-люються...

Що ж, таке почути особливо приємно, бо не кожна команда може таким похвалитися.

Суперник закарпатців цього разу розчарував. Якщо порівняти його гру у звітному поєдинку з матчем на цьому самому полі проти «Кривбасу», то, як кажуть, це — небо і земля. Лише у другому таймі армійці намага-лися організувати якісь логічні наступальні дії. Проте нічого з цього не вийшло. Непрості часи нині пережи-ває ЦСКА. Клуб міняє господарів, назву, можливо, запросить нових тренерів. Тож і рівень психологічного клімату у колективі звісно який.

Не знаю, можливо, я не правий, але певний подив викликали переноси матчів з участю динамівців і гір-ників. Останнім лишається сподіватися на допомогу Господа у поєдинку-відповіді з «Боруссією» (Дор-тмунд) — лідером чемпіонату Німеччини. Враховуючи поєдинок з віце-чемпіоном і володарем Кубка Украї-ни, дортмундці виграли п'ять зустрічей поспіль і не пропустили жодного м'яча. Черговою «жертвою» цьо-го клубу стала «Ганза», яка програла лідерові вдома — 0:2.

Не подумайте, що збираюся повчати наставників «Динамо». Але, спитати б, чого боятися? До речі, наш суперник у сьогоднішньому матчі Ліги чемпіонів — бухарестський клуб «Стяуа» — також, як і «Боруссія», спокійно провів матч національного чемпіонату на ви-їзді в суботу проти команди «Націонал» — 2:3.

Утім, ця невдача футболістів «Стяуа», схоже, не зас-мутила. Учора бухарестці прилетіли до Києва і перебу-вають у доволі доброму гуморі. Ніби й не було поразки в першому акті двобою з динамівцями (2:4) два тижні тому. Принаймні Віктор Піщурка, його підопічні та численні вболівальники румунського чемпіона руки опускати не збираються. Втрачати їм нема чого. А от здобути славу спробувати можна.

Усе це обіцяє захопливий матч на стадіоні «Динамо» сьогодні. А почнеться він, нагадаю, о 20.00.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

Геннадій ЗАЩУК: «У збірній мають грати тільки патріоти»

■ **Баскетбол**

Як відомо, 31 серпня в Туреччині стартує черговий чемпіонат Європи серед чоловіків. Нам, звичайно, дуже приємно, що серед його учасників — збірна України. Але чи все гаразд у нашому колективі (зокрема, стало відомо, відмовилися виступати в ньому досвідчені Леонід Яйло, Олександр Лохманчук та Ігор Харченко), чи максимально готовий він до відповідального іспиту? Адже під час останніх турнірів в Італії та Латвії українські баскетболісти не виявили бажаної злагодженості в діях, що обернулося поразками. На ці запитання відповідає наставник нашої національної команди Геннадій ЗАЩУК.

— Стосовно Лохманчука і Яйла, — каже Генна-дій Сергійович, — то вони саме тепер вирішують питання з клубними контрактами на новий сезон. Їхні господарі заявили, що не терпітимуть від'їздів до збірної. У Харченка додалися ще й сімейні про-блеми. Зі своєю подальшою долею не визначився і Костянтин Фурман. А Григорій Хижняк проходить курс реабілітації після операції. На жаль, розрахову-вати на згаданих гравців у Туреччині ми не можемо. Хоча вдячні їм за внесок, зроблений у здобуття пувітки до фінального турніру.

— А на українських представників у НБА?
— Віталій Потапенко, як я вже не раз наголошу-вав, не палає бажанням виступати за національну команду своєї країни. Схоже, що ховається від нас і Станіслав Медведенко. Виходить, батьківщина у цих молодиків там, де вони отримують зарплату. Як кажуть, Господь їм суддя.

— Тоді на кого покладете почесну місію?
— У нас фактично відбулася зміна поколінь. Кістяк команди тепер складають баскетболісти 1976—1979 років народження — Микола Хряпа, Андрій Лебедев, Станіслав Балашов, Дмитро Ко-рабльов, Віктор Кобзистий, Сергій Лищук. А з ни-ми — досвідчені В'ячеслав Євстратенко, Олександр Раєвський і центровий Олександр Окунський, форму якого можна вважати бойовою.

У ці дні збірна України перебуває в Португалії, де проводить контрольні поєдинки, зокрема, зі збірними Португалії, Швейцарії та Австрії.

На 23 серпня в Києві заплановано зустріч із наці-ональною командою Грузії. Після неї Геннадій Зашук планує назвати остаточний склад, який вирушить на чемпіонат Європи. Наші суперники на першому етапі — Литва, Франція та Ізраїль.

Віктор ОБОЛОНЧУК.

На знімку: Геннадій Зашук.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

■ **Формула-1**

Четверта корона Міхаеля Шумахера

Пілот «Феррарі» німець Міхаель Шумахер став чотириразовим чемпіоном світу. Вигравши «Гран-прі Угорщини», він набрав 94 очки і став недосяжним для переслідувачів.

■ **Теніс**

Не їж м'яса — виграватимеш

Індіанаполіс (США). Австралієць Патрік Рафтер у фіналі здолав бразильця Густаво Куертена.

Торонто. У вирішальному матчі жіночого турніру стосунки з'ясовували представниці США. Серена Уільямс виграла у Дженніфер Капріаті — 6:1, 6:7, 6:3. Переможниця сіла на дієту, вилучивши з раціону м'ясні страви. «Я завжди не дуже полюбляла м'ясо, — поділилася з репортерами С. Уільямс. — Тепер інколи дозволяю собі курча та рибу. Свинину довелося забути. Беру приклад зі своєї сестри, в якій ніколи не поставало проблем із харчуванням. І коли Венус поруч, я замовляю те, що й вона».

■ **Футбол**

Воротар —

ампула небезпечне

Як відомо, через травму плеча на тривалий час вибув воротар київського «Динамо» і національної збірної Олександр Шовковський. І от чергове неприємне повідомлення, яке засмутило всю футбольну Україну. Під час календарного матчу чемпіонату Росії «Анжи»—ЦСКА в Махачкалі, зіткнувшись із суперником, серйозної травми голови зазнав ще один голкіпер нашої національної команди і московських армійців Сергій Перхун. Ми пам'ятаємо упевнену гру Сергія в нещодавньому товариському матчі проти латвійців у Ризі.

Перхуна терміново доставили до Москви, де в шпиталі імені Бурденка він перебуває в реанімації. Численні прихильники футболу бажають Сергієві швидкого і повного одужання. Його майстерність дуже потрібна нашій національній команді.

«Кубок Берлусконі» знову не в Мілані

Своєрідною увертюрою до початку чемпіонату італійської Серії А стали два престижні матчі. Суперкубок Італії в Римі у присутності 70 тисяч глядачів виграв чемпіон країни — «Рома», який взяв гору над «Фіорентиною» — 3:0. «Кубок Берлусконі» знову дістався «Ювентусу». Основний час матчу на «Сан-Сіро» між турінцями і «Міланом» завершився внічию — 1:1. Пенальті влучніше пробили гості — 3:2.

Лише результати

Першість країни з футболу. Перша ліга. 6-й тур. «Оболонь»—«Шахтар-2». 1:2. «Прикарпаття»—«Дніпро-2». 0:1. «Зірка»—ФК «Волинь». 2:0. «Нафтовик»—«Волинь-1». 1:0. «Полісся»—«Електрометалург-НЗФ». 1:0. «Сталь»—«Чорноморець». 0:3. «Нива»—«Карпати-2». 1:3. «Динамо-2»— «Миколаїв». 5:0. Матч «Шахтар-2»—«Борисфен» перенесено.

«Полісся» — 13 очок, «Сталь», «Волинь-1», «Зірка», «Електрометалург-НЗФ», «Оболонь» — по 10, «Вінниця», «Динамо-2», «Чорноморець», «Дніпро-2» — по 9, «Шахтар-2», «Миколаїв» — по 8, «Нафтовик» — 7, «Борисфен», «Прикарпаття» — по 6, ЦСКА-2, «Карпати-2» — по 5, «Нива» — 0.

■ **Хокей**

Гомель (Білорусь). Міжнародний турнір. «Металургс» (Латвія, Лієпая) — «Сточневест» (Польща, Гданськ). 3:1. ХК «Гомель» (Білорусь)—«Спартак» (Росія, Санкт-Петербург). 4:5. «Сокіл» (Україна, Київ)—«Сточневест». 2:1. «Спартак»—«Сокіл». 5:3. «Металургс»—«Спартак». 5:4. ХК «Гомель»—«Сокіл». 4:1. «Сточневест»—«Спартак». 3:3. ХК «Гомель» —«Металургс». 3:3. ХК «Гомель»—«Сточневест». 2:1. «Сокіл»—«Металургс». 5:2.

Переможцем турніру став клуб «Металургс».

У Москві завершився традиційний розіграш «Кубка «Спартака». У вирішальному матчі казанський «Ак Барс» завдав поразки московському «Крильям Советов» — 4:2.

А в Тольятті володарем Кубка «Лади» стали господарі —хокеїсти «Лади», які переграли столичне «Динамо». Усе вирішили післяматчеві штрафні кидки.

Зворотний відлік

Нафтохімія

Спостережна рада ЗАТ «Укртатнафта» 8 серпня 2001 року фактично усунула з посад голову правління та його заступників. Володимир Матицин, великий спеціаліст в галузі нафтохімії, очолював транснаціональну вертикально інтегровану компанію від дня її заснування. Таке радикальне рішення викликає принаймні подив. Адже за місяць до цього, 5 липня, спостережна рада, заслухавши звіт правління про результати фінансово-господарської діяльності ЗАТ у 2000 році, схвалила і сам звіт, і стратегію розвитку та основні напрями діяльності компанії на поточний рік.

Суть її полягала в тому, що, прагнучи завантажити потужності сировиною, команда Матицина почала відходити від давальницьких схем шляхом передачі в оренду технологічних установок фірмам, які мали вуглеводні. Так, з червня 2000 року перший орендар — ЗАТ «Кременчуцька нафтова компанія», працюючи на базі масляного виробництва, регулярно завантажує його нафтовою сировиною на 100 відсотків. А з початку серпня на базі виробництва № 1 мало розпочати роботу ЗАТ «Укрславнафта». Створена спільно з російсько-білоруською компанією «Славнафта» ця компанія гарантувала щорічну поставку та переробку 3 млн. тонн сирової нафти.

Такі кроки здавалися цілком виправданими, якщо зважити, що свої зобов'язання стосовно забезпечення сировиною кременчуцьких нафтохіміків татарська сторона стабільно не виконувала. Згідно з міжурядовою угодою, починаючи з 1995 року, з Татарстану до України для переробки на виробничих потужностях ЗАТ «Укртатнафта» мало надходити не менш як 8 млн. тонн нафти на рік. Проте з 1995 по 2000 рік у рамках цієї угоди недопоставлено 37,8 млн. тонн нафти.

Кременчуцький нафтооргсинтез — останнє з нафтопереробних підприємств України, де держава має істотну частку акцій, — 43 відсотки.

Відставку керівництва ЗАТ було мотивовано погіршенням фінансово-господарської діяльності компанії, несанкціонованим і систематичним виведенням активів товариства з-під управління та власності їх власників. Що не зовсім відповідає дійсності.

Принадний і підступний запах

Те, що принадним і підступним запахом нафти насичена атмосфера великої політики, знають усі. Вуглеводнями, по суті, пронизані міжнародні катаклізми минулого століття. Не випадково серед фахівців побутує думка, що сучасну історію пишуть не політики, а нафтові королі. Продовжуючи цю логіку, можна сміливо стверджувати, що будь-яке, здавалося б, рутинне, рішення, яке приймають сьогодні в рамках нафтової галузі України, завтра позначиться на всьому нашому житті...

Загалом, на тлі вже обридлих розмов про перманентний поділ українського нафтового ринку, зміну керівництва в одній із шести українських нафтопереробних компаній легко можна було б сприйняти як ординарну, малозначущу подію. Подумаєш, велике діло! На зміну одному голові правління прийшов інший. Зрештою, це справа акціонерів, кому довірити управління своєю власністю.

Саме так просив оцінити серпневе рішення голова спостережної ради ЗАТ «Транснаціональна фінансово-промислова нафтова компанія «Укртатнафта» Равіль Муратов. Прохання пролунало на прес-конференції, що відбулася о 14 години 8 серпня, відразу після засідання ради.

Аргументи, якими Муратов пояснив кадрові рішення, навіть для необізнаної людини лунали, м'яко кажучи, дещо непереконливо. Але у вустах першого заступника прем'єра Республіки Татарстан, а саме цю посаду ось уже багато років обіймає шановний Равіль Фатихович, досить вагомо.

Утім, до аргументів ми ще повернемося. Мене вразило інше. Як би це краще сказати, коли й не приниження, то таке собі відсторонення нашої сторони від того, що відбувається. Виразалося це не в тому, що члени спостережної ради від України були небагатослівні і, відповідаючи на запитання журналістів, ховалися в тінь від промислового навіть не генерала, а фельдмаршала Республіки Татарстан. А передусім у тім, що за своїм чиновницьким рангом вони набагато нижчі від Муратова. Одне слово, у тих, хто не знайомий з історією питання, просто могла б скластися стійка думка, що нашій владі доля кременчуцького нафтопереробного велетня абсолютно байдужа. Проте це не зовсім так.

Розпочнемо з того, що саме народження «Укртатнафти» як транснаціональної вертикально інтегрованої компанії було освячено ні багато ні мало

Указом нашого Президента, а також міжурядовою угодою між Україною і Татарстаном № 10/8537 від 17.05.1995 року.

Хочу зазначити, що в повному обсязі цей міждержавний документ не виконує жодна із високих договірних сторін. Щоправда, у статтях, діаметрально протилежних за змістом. Так, Україна, завдяки діяльності правління компанії, яку очолив керівник колишнього АТ «Кременчукнафтооргсинтез» Володимир Матицин, зберігає в робочому стані всі переділи велетенського заводу, тобто виконує свої виробничі зобов'язання, передбачені угодою. Татарстан просто зриває свої — постійними недопоставками. А ось в організації корпоративного управління досяг успіхів наш партнер. Принаймні спостережну раду всі шість років існування «Укртатнафти» незмінно очолює (за посадою) пан Муратов. А щодо нас... До спостережної ради за ці роки входив хто завгодно, тільки не вищі державні чиновники, які, теж за посадою (ст. 7 міжурядової угоди), мали б захищати інтереси України.

Ось і в роботі останньої спостережної ради від імені нашої держави виступали т. в. о. заступника одного з міністрів, радник — іншого, начальник управління третього відомства, заступник начальника управління четвертого... Я зовсім не випадково не називаю їхніх імен. За всієї моєї поваги до чиновників глибоко переконаний: за своїми посадовими обов'язками клерки третьої ланки апарату держуправління дещо далекі від проблем захисту державних інтересів на міжнародному рівні. Бо не є політиками.

Щоправда, саме тому, і в цьому полягає суть проблеми, ніхто й ніколи не наважиться їм дорікнути за непродуктивно ухвалені рішення. Бо всі чудово розуміють: чиновники такого розряду особистої думки (а отже, і власних інтересів!) не наважаться офіційно висловити. Але тут, погодьтеся, виникає вельми цікаве питання: якщо не державні і не власні, то чий ж інтереси вони обстоюють? Тим паче там, де достеменно чути запах нафти?

Принаймні ніхто з учасників прес-конференції, журналістів, не повірив, що заступник Фонду держмайна України пан Глушко, який був присутній на засіданні спостережної ради, хоча й не є її членом, висловив свою особисту думку. Саме він запропонував кандидатуру Юрія Бойка на посаду в. о. голови правління ЗАТ «Укртатнафта». В кулуарах при цьому не раз лунало прізвиське першого віцепрем'єра Олега Дубини. Як з'ясувалося, не без підстав. Саме він 13 серпня представив

нового керівника колективу кременчуцьких нафтохіміків.

Перша пробоїна в останньому бастіоні

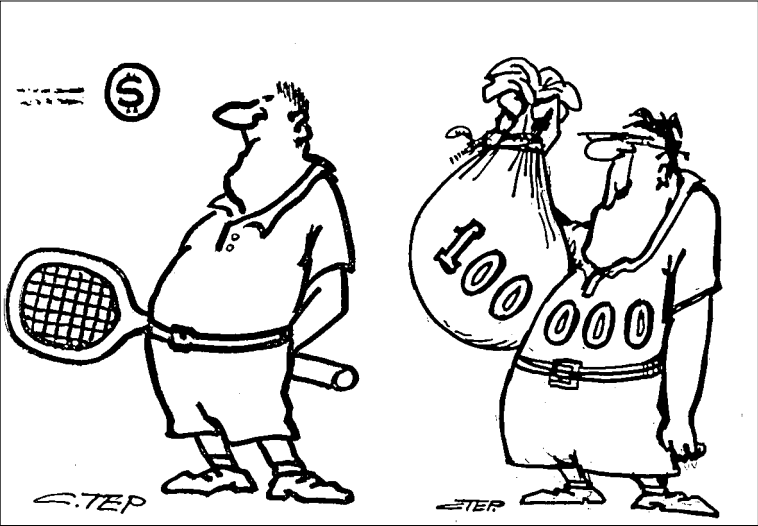
Взагалі, через хімічні реактори, колони та установки кременчуцького комплексу проходять нитки реального регулятивного впливу нашої держави на український ринок нафтопродуктів. І річ тут не лише в кількості належних державі акцій. Річ у тім, що в Кременчуці відбувається не лише перегонка нафти на паливо, а й глибока переробка. Навіть тепер, коли потужності завантажені лише на 15 відсотків, «Укртатнафта» контролює 100% ринку авіаційного гасу, від 30 до 40% — дизпалива й бензину, забезпечує розчинниками виробництво українських барвників, виробляє харчовий парафін, десятки інших не менш цінних продуктів нафтохімії. Серед них — цілу гаму технічних і моторних масел. При цьому, завдяки продуманому менеджменту, досить агресивно виходить на роздрібний ринок нафтопродуктів та ще й з європейською якістю. Утискаючи при цьому російських нафтових магнатів.

Цілком очевидно, що стабілізація і прогрес у діяльності «Укртатнафти», що намітився, їм далеко не до душі. І знов-таки, річ тут не лише у втраті певної кількості доходів тим самим «Лукойлом» чи Тюменською нафтовою компанією. Річ у тім, що, спираючись на кременчуцьких нафтохіміків, уряд України стає практично незалежним від північного сусіда передовсім у політичному аспекті. Ось чому атаки на український держпакет акцій провадяться увесь час то тим самим «Лукойлом», то ТНК, то тією-таки «Татнафтою». Адже було б нерозумно скидати з рахівниць факт, що Республіка Татарстан є привілейованим членом Російської Федерації.

Утім, Раволь Муратов і не приховує своїх планів. Заявляє прямо про домагання «Татнафти» українського пакета акцій. Причому не за живі гроші чи товарну нафту, а за борг перед Татарстаном у 19,8 млн. доларів США, який виник ще в 1994 році, до створення ЗАТ «Укртатнафта».

Ідею цю цілком підтримує сам Ментимір Шаймiev. І що найнеприємніше — наш уряд також. Хоча, по суті, ця сума не є держборгом, а неплатежем фірми «Агропостач» російської фірми «Сувар».

Виникла ідея кілька років тому. І (о диво!) у часі збіглася з різким скороченням поставок до Кременчука татарської нафти. Та не слід забувати, що на ціну акцій компанії зван-

таження потужностей та обсяги переробки нафтової сировини впливають у першу чергу.

Уже не знаю, хто в нашому уряді, члени якого змінюються з калейдоскопічною швидкістю, виконання ухваленого рішення про погашення боргу акціями, що належать Україні, призупинив. І шановному Президентові Татарстану вже нинішнього року на безрезультатній нараді, присвяченій діяльності «Укртатнафти», довелося протокольно, цитує, зазначити: «Просити Уряд України здійснити повернення боргів Татарстану в сумі 19,8 млн. доларів США у вигляді акцій «Укртатнафти», згідно з раніше ухваленою постановою Уряду України».

Тим часом пошуки менеджерів компанії стратегічних партнерів мали успіх. Стало очевидним, що через рік-два відмова Татарстану постачати сировину не так негативно позначатиметься на ціні акцій підприємства. Вироснуть, зрозуміло, й дивіденди. Та хіба лише в них річ, коли йдеться про нафту? Адже нафта — це політика! І пан Муратов винаходить новий хід.

На попередньому засіданні спостережної ради (05.07.2001 р.) під пунктами 5.3 та 5.4 він проводить рішення, що визначає правління «Укртатнафти» передати в оренду... її акціонерам — компанії ВАТ «Татнафта» — обладнання комплексу технологічних установок для первинної переробки сировини! Що може бути абсурдніше, коли власник будинку пропонує своєму управителю укласти з ним договір оренди на свою власність? Однак українська сторона цю ідею підтримала одностайно...

Водночас пунктом 5.2 правління давалося розпорядження підготувати кредитну угоду на 25 млн. доларів США з фірмою чи банком для поповнення оборотних фондів. Здавалося б, невинна і ділова рекомендація. Але проект цього договору прийшов з Росії. Позичальником в ньому значилася панамська компанія Meunier Investments S. A. А умови погашення кредиту (причому не в 25, а в 17 млн.) були практично невиконаними. При цьому в заставу панамським бізнесменам приписували передати 73,920677% акцій компанії «Татнафтапром», внесених у статутний фонд «Укртатнафти» й оцінених експертами в 140 123 494 доларів США! Тобто пропонувалося перевищення суми застави над кредитом майже у вісім разів! Одне слово, запропонований татарським співвласником «Укртатнафти» проект договору позики вочевидь пахнув витонченою спробою виведення активів з акціонерного капіталу.

До речі, в проекті не було зазначено навіть реквізитів панамської компанії, що практично унеможливлювало її перевірку через міжнародні ін-

формаційні бізнес-агентства. Але, перепрошую, панамою нас, українців, уже накривали. Можливо, тому, а скоріш за все, елементарно захищаючи акціонерні інтереси української сторони, правління на чолі з Володимиром Матициним зволікало з підписанням договору позики, робочі потужності передало в оренду не «Татнафти», а ЗАТ «Укрсплавнафта». Чим і визначило всі подальші кроки пана Муратова.

Хоча правомочність ухваленого спостережною радою рішення про призупинення діяльності голови правління «Укртатнафти» та його заступників викликає певний сумнів (згідно зі статутом цих персон призначають і звільняють з посад тільки загальні збори акціонерів), мабуть, у суді не буде оскаржено. Спектакль, як то кажуть, відбувся, і дуже високі посади обіймають його режисери.

Отже, в останньому бастіоні нафтохімічної (а значить, багато в чому й політичної!) незалежності нашої держави пробито велику дірку. Бо гарантій, що нове правління, навіть коли воно буде легітимним по формі, так само відчайдушно захищатиме інтереси України в транснаціональній компанії, як то робило попереднє, — ніхто сьогодні не дасть.

Замість епілогу

Я не прагну приписувати Володимирі Матицину та його заступникам такий собі альтруїстичний патріотизм. Але форму управління виробничими активами компанії за умов сировинного голоду, треба визнати, вони обрали не просто оригінальну, а й таку, що цілкоміто відповідає нашим національним інтересам.

По-перше, тому що обидва договори оренди, чи то із ЗАТ КНК, чи то із ЗАТ «Укрсплавнафта», геть відкидають можливість виведення виробничих активів у власність орендарів. По-друге, тому що вони гарантують транснаціональній компанії постійний щомісячний дохід в десятки мільйонів гривень. По-третє, — забезпечують максимально можливе за умов, що склалися, завантаження потужностей, а отже й зайнятість та зарплату багатотисячному колективу кременчуцьких нафтовиків. Список цей можна продовжити до нескінченності.

Проте нафта, повторюю, — це завжди великі гроші й велика політика. А в ній є правила гри нам, простим смертним українцям, недоступні. Тож підсумок боротьби за національні інтереси в масштабі кременчуцького велетенського виробничого комплексу нафтооргсинтезу передбачити складно. Зрозуміло одне. Вона стане для багатьох наших найвищих чиновників лакмусовим папірцем на предмет перевірки його державного патріотизму.

Ігор НАУМЕНКО.
Мал. Сергія ТЕРЕЩЕНКА.

**До уваги акціонерів
ЗАТ «Євромарт-3»**

10 жовтня 2001 року о 15-й годині за адресою: м. Київ, вул. Оранжерейна, 3 відбудуться загальні збори акціонерів.

Порядок денний

1. Результати роботи за 2000 рік та перше півріччя 2001 року.
2. Обрання Спостержної ради.

3. Обрання Ревізійної комісії.
4. Різне.

Початок реєстрації о 12-й годині.

Довідки за тел. +38 (0562) 350-342.

Дирекція.

Господарський суд Житомирської області (10000, м. Житомир, вул. М. Бердичівська, 25) порушив провадження у справі № 14/74 «Б» про визнання банкрутом ВАТ «Баранівський льонозавод» (12700, м. Баранівка, Житомирської області, вул. І. Франка, 104, р/р 26001200001001 в АК АПБ «Україна» м. Баранівка, МФО 311045, код 05495839).

Розпорядником майна призначено Шевчука Є. Р. (ліцензія № 328 від 29.12.2000 р.).

Правління

АТ «Баришевський молочний завод»

Повідомляє, що загальні збори акціонерів відбудуться 08 жовтня 2001 року о 12-й годині за адресою: Київська область, смт Баришівка, вул. Польова, 1. Адміністративне приміщення заводу.

З таким порядком денним:

1. Про зміни і доповнення в Статут товариства.

2. Про зміни складу акціонерів товариства.

3. Вибори голови та складу правління товариства

4. Вибори спостережної ради товариства.

5. Вибори ревізійної комісії товариства.

6. Про зміну назви товариства.

Постановлением арбитражного суда Донецкой области от 09.08.2001 г. СУРП ООО «Укр-Рос» признано банкротом (дело № 33/346). Открыта процедура ликвидации.

Заявления принимаются в течение одного месяца.

Ликвидатором назначен Кравчук Ю. А., лицензия № 168, телефон 381-76-14, 338-08-30.

Господарський суд Дніпропетровської області (49600, м. Дніпропетровськ-27, вул. Куйбишева, 1а) виніс Ухвалу № Б/26/198/01 від 06.08.2001 р. про порушення провадження у справі про банкрутство сільськогосподарського виробничого кооперативу «Гвардієць», юридична адреса: 53012, Дніпропетровська обл., Криворізький район, с. Недайвода, вул. Рората, 101, п/р 26003123602211 в КФ АКБ «Укрсоцбанк». Розпорядником майна призначено Гордієнко Андрія Івановича (ліцензія № 539, тел. (0564) 74-24-12). Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня публікації оголошення.

Постановою Арбітражного суду Харківської області (61022, м. Харків, пл. Свободи, 5) від 27.02.2001 року визнано банкрутом Закрите акціонерне товариство «Газнафторесурс» (Харківська обл., Коломацький р-н, с. Різуненкове, вул. Центральна, 4) і розпочата ліквідаційна процедура, код за УДРПОУ 23919243, р/р 260000904 в КБ «Мегабанк», м. Харків, МФО 351629.

Ліквідатором майна ЗАО «Газнафторесурс» призначено Дернова Вадима Юрійовича (м. Харків, а/с 8832, ліцензія № 000125 від 18.01.2000 р.).

Определением Арбитражного суда Донецкой области (83048, г. Донецк, ул. Артема, 157) по делу № 9/36Б от 19.07.2001 г. о банкротстве СООО «Артемовское» (84542, Донецкая область, с. Яковлевка, Артемовского района, код ОКПО 00852105, р/с 260062000054001 в Артемовском отделении АБ «Украина», МФО 334538) открыта ликвидационная процедура и назначен ликвидатор — Миронов И. Н., лицензия № 234 от 24.11.2000 г., тел. (062) 381-34-13.

Акціонерний поштово-пенсійний банк "Аваль"

Повідомляє про проведення Загальних Зборів акціонерів банку, які відбудуться 5 жовтня 2001р. о 14.00 годині за адресою: місто Рівне, площа Театральна , 1 Обласний музично-драматичний театр.

П О Р Я Д О К   Д Е Н Н И Й:

1. Про затвердження підсумків підписки на акції АППБ "Аваль" чотирнадцятої емісії.
2. Про зміни та доповнення до Статуту АППБ "Аваль".

***

Реєстрацію учасників Загальних Зборів акціонерів АППБ "Аваль" буде проводити незалежний реєстратор ТОВ "Аваль-реєстратор" з 11.00 до 13.30 годин 5 жовтня 2001 року в приміщенні Обласного музично-драматичного театру у м.Рівне, площа Театральна, 1.

При здійсненні процедури реєстрації учасників Загальних Зборів, кожний акціонер повинен при собі мати документи, що посвідчують особу. Для довіреної особи (представника) акціонера, додатково до цього — довіреність на право представляти інтереси акціонера (акціонерів) на Загальних Зборах акціонерів АППБ "Аваль".

Шановні акціонери! Щоб уникнути непорозумінь при реєстрації на Загальних Зборах акціонерів, пропонуємо тим акціонерам, хто останнім часом здійснив заміну старого паспорту на паспорт нового зразка та не надав цю інформацію для внесення змін до Реєстру власників іменних цінних паперів, у найкоротший термін звернутися до реєстратора ТОВ "Аваль-реєстратор" або у найближче відділення АППБ "Аваль" для уточнення ваших паспортних даних .

Адреса ТОВ "Аваль-реєстратор" :

м.Київ, вул.Предславинська, 28, тел. (044) 268-72-70.

У Загальних Зборах **мають право** брати участь усі акціонери, незалежно від кількості та класу акцій, власниками яких вони є. **Акціонер**, також **має право**, за власним бажанням, **не брати участь** у Загальних Зборах акціонерів. Якщо акціонер, з будь-яких причин, не зможе взяти участь у Загальних Зборах акціонерів, він буде мати можливість ознайомитись з рішеннями, які будуть прийняті на Загальних Зборах, звернувшись, після проведення Загальних Зборів, в будь-яке відділення АППБ "Аваль".

Правління АППБ "Аваль".

Ліцензія Національного банку України (№10 від 20.04.01 р.)

Товарна біржа «Центр нерухомості» проводить торги з реалізації:

1. Виробничо-технологічного комплексу по виробництву ферментних і медичних препаратів Державного підприємства «Ензим», у складі:

- цехів основного та допоміжного виробництва;
- адміністративно-побутових та складських приміщень;
- інженерно-технологічних споруд та комунікацій з передавальними пристроями;
- обладнання та устаткування;
- спецтехніка та автотранспорт;
- база відпочинку та профілакторій.

Стартова ціна — 17 600 000.00 (сімнадцять мільйонів шістсот тисяч) гривень, у т. ч. ПДВ.

Придбання одним лотом.

Торги відбудуться **21 вересня 2001 року** об 11 годині за адресою: м. Вінниця, Хмельницьке шосе, 7, к.924.

Учасникам торгів для їх реєстрації необхідно по 17 вересня 2001 року подати письмову заявку та перерахувати (внести) на поточний рахунок організатора торгів 26007109100001 у Вінницькому ТБВБ ВАТ «Банк Універсальний», м. Тернопіль, МФО 338459, код ЄДРПОУ 21730889, 5 (п'ять) відсотків стартової ціни об'єкта, що реалізується.

За довідками звертатись: м. Вінниця, Хмельницьке шосе, 2-А, к.611, т.52-03-41 та Хмельницьке шосе, 7, к.1303, тел.52-01-53.

ТОВ «Власко Одеса» (код ЄДРПОУ 22516075) повідом-

ляє про свою ліквідацію за рішенням Зборів засновників. Претензії приймаються за тел.: (0482) 37-50-43.

Постановою господарського суду Дніпропетровської області від 17 липня 2001 р. № Б-26/197/01 товариство з обмеженою відповідальністю «ОРИЛЬ», код ЄДРПОУ 03740921, смт. Царичанка Дніпропетровської області, вул. Інтернаціональна, 1, визнано банкрутом. Ліквідатором призначено Чеснову Н. В. (ліцензія № 000160, м. Дніпропетровськ, вул. Набережна Леніна, 29-а, оф.87).

У зв'язку з ліквідацією реалізується майно банкрута:

- сівалки «Мультикорн», «Кімес»;
- житловий будинок с. Калинівка;
- автогаражі;
- відгодівельна площадка;
- телятник.

Порядок продажу: відкриті торги.

Оформлення: угодами купівлі-продажу.

Майно реалізується по договорним ринковим цінам або злишковій (балансовій) вартості, а в разі ведення аукціону — за правилами проведення аукціону.

Термін продажу: протягом встановленого терміну ліквідаційної процедури до повного розпродажу майна.

Заявки та претензії приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Довідки за телефоном: (0562) 36-10-75.

**До уваги акціонерів
ЗАТ «Галнафтазбут»**

07 жовтня 2001 року о 12.00 за адресою: м. Львів, вул. Й. Сліпого, 7 відбудуться позачергові загальні збори акціонерів ЗАТ «Галнафтазбут».

Порядок денний:

1. Звіт про результати фінансово-господарської діяльності Товариства за 2000 рік.

2. Про розмір та порядок виплати дивідендів за 2000 рік.

3. Звіт про результати фінансово-господарської діяльності Товариства за 2001 рік.

4. Про порядок розподілу прибутку за 2001 рік.

5. Про ліквідацію Товариства і формування Ліквідаційної комісії.

Реєстрація учасників буде здійснюватись з 11.00 до 11.55 за місцем проведення зборів. Для реєстрації учасникам зборів необхідно мати:

— документ, що посвідчує особу;

— доручення на право участі в зборах (для представників акціонерів).

Пропозиції акціонерів щодо доповнень до порядку денного зборів приймаються не пізніше як за 30 днів до їх скликання.

Телефон для довідок: (0322) 97-06-57.

Правління ЗАТ «Галнафтазбут».

Вниманию акционеров ЗАО

«Краснодонский завод автоагрегат»

4 октября 2001 года в 14.00 по адресу: п. Краснодон, ул. Елисеенко, ПТУ № 88 состоится общее собрание акционеров ЗАО «Автоагрегат».

Повестка дня:

1. Отчет о результатах производственной и финансово-хозяйственной деятельности общества за 2000 год.

2. Утверждение отчетов и заключений ревизионной комиссии за 2000 г.

3. Выборы членов Наблюдательного Совета взамен выбывших и выборы председателя этого Совета.

4. Обмен сертификатов акций на сертификаты нового образца.

5. Разное.

Начало регистрации участников и их доверенных представителей в 11.00.

Справки по телефону: (06435) 202-46.

Господарським судом Тернопільської області (46001, м. Тернопіль, вул. Князя Острозького, 14а) порушено справу № 11/Б-17 про банкрутство ВАТ «Бережанський консервний завод» (47501, Тернопільська область, м. Бережани, вул. Лепких, 42), код 05529455, р/р 26001300015003 в Бережанському ТБВБ Тернопільської дирекції банку Україна, МФО 338233. Розпорядником майна призначено Дідича Володимира Євгеновича (ліц. № ІВ № 0022 від 24.06.1999 р.).

Заяви кредиторів і можливих санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Правління ВАТ «Подільський універмаг» повідомляє акціонерів, що 9 жовтня 2001 р. о 13 годині в приміщенні товариства по вулиці Сагайдачного, 24 відбудуться позачергові збори акціонерів ВАТ «Подільський універмаг».

Порядок денний:

1. Про ліквідацію філій ВАТ «Подільський універмаг».

Початок реєстрації акціонерів о 12 годині.

Телефон для довідок: 417-23-64.

Приватне підприємство «Інтерком» (код ЄДРПОУ 24346559) ліквідується за рішенням засновника підприємства. Претензії кредиторів приймаються протягом двох місяців з моменту публікації оголошення за адресою: м. Харків, пр. Гагаріна, 1, офіс 89.

ООО «Агрос-Нова», код ОКПО 30519491, сообщает о своей ликвидации. Претензии принимаются в течение 1 (одного) месяца по адресу: г. Киев, ул. Васильковская, 14, по телефону: 294-73-66.

Господарчий суд Донецької області (83048, м. Донецьк, вул. Артема, 157) порушив справу № 18/130Б про визнання банкрутом Комунального підприємства міського спортивного комплексу «Шахтар» (м. Горлівка, вул. Мариупольська, 1, код ОКПО 25339107, р/р 26004301551047 в ПІБ України, МФО 334464). Арбітражним керуючим призначено Перекрестову Ольгу Миколаївну, ліцензія № 000016.

Заяви санаторів і кредиторів приймаються протягом місяця з дня публікації оголошення.

Освіта

У новий навчальний рік Білоцерківський державний аграрний університет увійде з новою спеціальністю. Відтепер в одному з найстаріших освітніх закладів (він перетнув 250-річний рубіж) готуватимуть... перекладачів.

— Перегляд напрямів підготовки кадрів для АПК, — прокоментував подію проректор з навчально-виховної роботи БДАУ Віктор Герасименко, — диктують новозміни на селі. Тепер надходить чимало закордонної техніки, препаратів, технологій. А перекладачі гуманітарних вузів не завжди володіють специфічною термінологією, якої іноді навіть у словниках немає.

У цьому вузі можна вивчитися не лише на агронома, ветеринара або зооінженера, а й стати менеджером, екологом чи правознавцем. І не тому, що тепер «мода» на ці професії. Від одного з викладачів університету довелося почути: «Наш ректор Володимир Власенко — мудра людина. Він дивиться у завтра і післязавтра». Але перш ніж відкрити у вузі ту чи ту спеціальність, вивчають, наскільки вона затребувана на виробництві.

— Приміром, юристами, — каже Віктор Григорович, — працюють переважно міські мешканці. Хто ж із них захоче переїжджати у сільську місцевість? А рівень правової освіти там дуже низький — доводиться бігти в місто, щоб одержати маленьку консультацію, наприклад, із земельного законодавства. Коли ж буде юрисконсульт у сільраді — звертатимуться туди.

— Нашим випускникам, — продовжує Віктор Герасименко, — не доводиться сушити голову над питанням подальшого працевлаштування. Навпаки, вишикувалася черга роботодавців із Київської, Черкаської, Кіровоградської та

Вінницької областей. У тамтешніх господарствах більшості молодих фахівців і посаду надають, і житло. Нинішнього року випустили 108 зооінженерів — усіх працевлаштовано. Ветмедицина — те саме. Управління сільського господарства областей пропонують більше робочих місць, ніж у нас випускників.

— Сільські родини зазвичай обмежені у грошах. Чи можна у вас отримати освіту безплатно?

— Так — за держзамовленням. Вуз щороку випускає майже тисячу дипломованих фахівців. Дві третини студентів частково відшкодовують витрати на навчання. Собівартість становить у середньому 3,5 тисячі гривень на рік. А ми беремо 1000—1400 гривень залежно від спеціальності. Решта — 360 осіб — отримує освіту за державний кошт. Із них 75 відсотків — цільовий прийом, розрахований саме на сільську молодь. Господарство, що видало направлення, тепер не платить стипендію своїм студентам, як це було раніше. Хоча після закінчення вони зобов'язані повернутися працювати у це агропідприємство.

— Чув, що випускники агротехнікумів отримують диплом Білоцерківського університету вже через три роки навчання.

— Ще з десяток літ тому наш ректор порушив питання: як зробити, щоб випускників технікумів не тримати в університеті п'ять років. Вони там багато чого вивчили — чи варто витратити час на повторення пройденого? Щоправда, тоді до технікуму йшли не надто охоче, всі одразу до вузу хотіли. Воно й зрозуміло. Приміром, юнак завершить навчання — забирають в армію. Повернувся — одружився. Яка вже там подальша освіта?! На базі БДАУ вирішили створити міжобласний освітній комплекс. До нього увійшли три десятки аграрних технікумів та коледжів. Здібніші випускники цих середніх спеціальних закладів (не лише відмінники) вступають до нас на навчання за спів-

бесідою. Одразу на третій курс. Вигідно дітям — у більшості технікумів навчання фінансується держбюджетом. Але навіть якщо студент, який вступає сюди після технікуму, частково відшкодовує витрати за навчання — платити йому доводиться три роки, а не п'ять. Хоча військової кафедри в нас немає, але діє відстрочка — згідно із законом — до отримання диплома спеціаліста. А в технікумах з'явився додатковий стимул навчатися. І навчатися добре — бо це пряма дорога до вищої освіти за три роки. Адже третина наших студентів закінчила технікуми.

— Думаю, і на виробництві з більшим бажанням беруть випускників технікумів, які пройшли скорочену вузівську підготовку?

— Так, із них виходять досвідченіші

фахівці. Адаптуються вони на виробництві набагато швидше, ніж випускники загальноосвітніх шкіл.

— Чи є у вас заочні відділення?

— Є, але на ветеринарів заочно не вчимо. А екстерном отримати диплом лікаря ветмедицини можуть лише випускники відповідних технікумів. До речі, тепер конкурс на цю спеціальність більший, ніж на економічні. Здавалося б — брудна робота... Але студенти жартують: «Як буде великий голод, ветлікар помре останнім».

Іван ЛАЗНЮК.

На знімку: проректор з навчально-виховної роботи Білоцерківського державного аграрного університету Віктор Герасименко.

Фото автора.

Важко знайти зайця в порожньому капелюсі

Аншлаг

Віктору Добровольському це до снаги. Лауреат ілюзійних фестивалів запросто може пролити на глядачів «монетний дощ», «випарувати» молоко або зростити букет квітів із нічого. Виступ маестро відбувається під акомпанемент його дружини. Олена доповнює номери чоловіка кумедними дитячими пісеньками, як вона сама каже, «екологічно чистими». Щоправда, то ще питання, хто кого доповнює.

Найбільше захоплення залу викликає старий як світ і відомий усім трюк із зайцем у порожньому капелюсі. І дорослі глядачі, і особливо дітлахи, яким пощастило побувати в Криму на концертах Віктора і Олени Добровольських (саме там гастроліє дует), судячи з відгуків, від виступів у захопленні. Ну, а щодо зайця, схоже, всі так і лишаються невтаємниченими.

Та все-таки, звідки він там з'являється?..

Валерій ДМИТРІЄВ.

На знімку: спритність рук Віктора Добровольського проти гостроти глядацьких очей.

Фото автора.

Влада без грошей — голий король

Місцеве самоврядування

Віру Джур щойно обрано головою Дніпропетровської районної ради. І перша сесія, яка відбулася під її головуванням, розглянула ситуацію з виконанням районного бюджету. Що зовсім не випадково: директор однієї зі сільських шкіл і депутат райради Віра Борисівна на власному досвіді знає — спроможність будь-якої влади залежить від її фінансових можливостей.

Дніпропетровський район набагато більше має «об'єктивних» труднощів і чинників, аніж інші сільські райони. Приватних підприємців, а також тих, хто взявся надавати населенню всілякі послуги, вистачає. Але з більшості нічого не візьмеш, бо зареєстровані вони в місті. Чимало мешканців сіл району працюють або приватно «промишляють» у місті, сплачуючи там прибуткові податки — реальне джерело надходжень у місцеві бюджети.

Інше надійне джерело — плата за землю. Одначе і з нею, м'яко кажучи, плутанина. Сотні і тисячі гектарів земель свого часу район передав міським підприємствам під «дачі» — садівничо-городницькі товариства і кооперативи. «Дачні» товариства передано у відання сільських рад, на територіях яких розміщені. Але у сільських рад і не доходять руки до них. Голову зламаєш, поки розберешся, з ким можна і треба мати справу...

Саме з ініціативи сільрад у районі запровадили різні місцеві податки та збори. У результаті — селяни мусять сплачувати податки з реклами чи ринковий

збір, якщо торгують овочами та фруктами на узбіччі автотраси чи біля свого двору. Незвично все це людям. Смішно чи сумно, але передбачені збори за паркування автомобілів та з власників собак зовсім не стягуються...

Але ж уся соціальна сфера — школи, дитячі садки та лікарні, клуби, бібліотеки, комунальні служби — тепер на утриманні територіальних громад. Іншим до цього наче й діла немає. Від колишніх КСП, які раніше переймалися щоденними потребами людей, тепер і сліду нема. А пільги для інвалідів та пенсіонерів? А матеріальна допомога, яку потребують чи не в кожному дворі? Із 17 сільрад району лише чотири — Горьківська, Новоолександрівська, Степнянська та Волоска — ще сьак-так забезпечують виконання наповнення власних бюджетів. Решті це не вдається. Причому є сільські ради — Любимівська, Миколаївська тощо, які отримують тільки по 10—15 відсотків від запланованого. Звідси висновок, що цій справі треба і вчитися, і вміти працювати.

«Створюється враження, що не всі у нас сповна усвідомлю-

ють ті драматичні процеси, які насправді відбуваються на селі у зв'язку з реформами та передачею соціальної сфери на баланс місцевих рад, — підкреслила голова Софіївської районної ради Любов Загайнова. — А весь тягар лягає на долю рад, і без коштів його ніяк не подужати. Тим часом органам місцевого самоврядування до формування своїх бюджетів доступ ніби заборонений. Таке тривати не може!»

Тому зовсім не випадково обласна рада разом з фінансовим управлінням облдержадміністрації провела обласний семінар з проблем нагромадження місцевих бюджетів, на який запросила майже 400 керівників органів місцевого самоврядування — голів міських, районних, сільських і селищних рад. Учасники семінару дійшли висновку, що необхідні істотні зміни та ефективні реформи. З прийняттям нового бюджетного кодексу дніпропетровці сподіваються на повноцінне наповнення гаманців територіальних громад.

А тим часом у Дніпропетровському районі вперше приступили до створення програм формування місцевих бюджетів, яка передбачає можливість заробляти і збирати гроші.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Дніпропетровська область.

Редактор номера Іван ІЛЛЯШ.
Редколегія: Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛЛЯШ, Людмила КОХАНЕЦЬ, Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ, Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДЯ.
Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

Свідectво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Загальний тираж 150000.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України». Зам. 0311149. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Голос України

Газета виходить з 1 січня 1991 року.
Адреса редакції:
03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23;
телефакс — 224-72-54;
відділ реклами — 446-91-37,
441-89-34, 441-89-44;
телефакс — 449-85-62.
E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій
Internet: http://uamedia.visti.net/golos